

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The Largest Slovenian Daily
in the United States.
Issued every day except Sundays
and legal holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: 2376 CORTLANDT.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: 4687 CORTLANDT.

NO. 173. — ŠTEV. 173.

NEW YORK, SATURDAY, JULY 24, 1920. — SOBOTA, 24. JULIJA, 1920.

VOLUME XXVIII. — LETNIK XXVIII.

KAJ PRavi GARY O. DELAVSKIH PLAČAH

ZNANI SODNIK GARY PRavi, DA DELAVSTVO NI PLACANO PREVEČ. — V NEKATERIH SLUČAJIH SO DELAVCI PRESLA-BO PLAČANI. — PO NJEGOVEM MNENJU JE PRETEŽNA VE-ČINA LJUDI ZA PROHIBICIJO.

E. H. Gary, načelnik United States Steel Corporation, je odpo-toval v Evropo s parnikom La France in bo ostal tam do oktobra. Pred svojim odhodom je diktiral naslednje:

— S svojega vidika sem mislil, da je treba matirati trgovske in industrialne razmere za zadovoljive. V nekaterih slučajih sem mne-nja, da je bilo opaziti pomanjkanje previdnosti v upravljanju skle-nitve premijer leta 1918. Prav posebno imam v mislih cene. Vsa zna-menja kažejo, da je prevladovalo na strani številnih razpoloženje, da zahtevajo ter sprejmejo najvišje cene, ki jih je bilo mogoče do-biti. Vseled tega je bila dodana k tekoči ceni svota, katero je moral proizvajalec plačati obnem z dobičkom od vsega in nakupovalec je bil na ta način prisiljen zahtevati višjo ceno od svojih odjemalcev. Razvnetje so priličile poleg različnih davkov in drugih stroškov. Povečanje stroškov produkcije in povišanje prodajalnih cen se je na ta način prekladalo od enega na drugega.

Poleg tega položaja se je še volja do dela in proizvodnje mate-rijalno zmanjšala. Delavci na polju vrže o štirih popoldne svoje o-rodje proč ter pusti seno ali žito izpostavljeno nočnemu dežju. Po stari metodi bi se ves pridelek spravilo pod streho, predno bi se za-pustilo delo. Tej praktiki se je sledilo v številnih panogah dela.

— V namenu, da se odstrani ter zopet postavi na mesto svetilke na lokomotivah je bilo potrebno vzeti v službo štiri ljudi in to radi delavskih regulacij; dočim je preje en človek izvršil isto delo in v krajšem času. Pred kratkim se je glasilo, da so krojači povišali pro-dajno ceno oblek za 15 odstotkov in sicer radi tega, ker so delavci dosegli povišanje plače za 15 odstotkov. Te navadne primere so do-bro znane povprečnemu človeku. Uveljavljeno je bilo geslo, da se izvrši tako malo dela kot mogoče ter si zagotovi tako veliko denar-ja no nagrade kot mogoče. (To je prav ostudna kapitalistična laž, ki je bila že tisočkrat ovržena.)

— V svoje velike presenečenje, pa sem pri svojih poizvedova-njih v zadnjih tridesetih ali štiridesetih dneh ugotovil, da je delav-stvo v različnih napravah bolj uspešno kot pa je bilo v katerikoli času tekom zadnjih petih let.

— Na prvi pogled je seveda jasno vsakemu mislečemu člove-ku, da je vsakdo, ki je namenoma povečal svoje dobičke preko pra-ve mere, deloval proti svojim lastnim interesom. Če bi krojači spreje-li nase dodatne stroške, izvirajoče iz višjih plač, bi mu mogoče še vedno ostal primeren dobiček in s svojim vplivom bi dosegel, da bi cene ne šle še nadalje navzgor in da bi se zopet ustanovilo ravnotežje.

— Vseled teh neupravičljivih razmer, o katerih sem prepičan, da so bile v številnih slučajih nezavestne, je povsem naravno slediti zmanjšanje kupovalnega gibanja. To se tiče raznih panog pro-izvajanja, čeprav dosega to gibanje še ni doseglo jeklarske indus-trije v kakem večjem obsegu.

— Povprečni človek, čeprav ima na razpolago dosti kapitala, kupuje manj obleke in manj luksuznih stvari različnih vrst. Pre-vidna hišna gospodinja kupuje manj ter ima zaposlenih manj slu-žabnikov. Vseposred je bilo v zadnjem času opaziti razpoloženje, da se zmanjša izdatki ter poveča prihranki. Po mojih mislih bo v na-slednjih par mesecih opaziti to tendenco po celi deželi v vedno ra-stoči meri. Prohibicijska postava je imela značilen učinek. V skoro vseh listih čita človek o manjšem številu gostov v jedilnicah, siro-tišnicah in bolnicah, o številnejših ulogah v bankah in o boljših zdravstvenih razmerah in vse to radi prohibicije. Dokazi o tem se množijo od dneva do dneva.

— Z ekonomskega, denarnega stališča je po mojem mnenju pre-težna večina naroda te dežele za prohibicijo, ter je prijetno opaziti, da je tega naziranja tudi veliko število delavcev, — vsaj v kolikor sem informiran jaz.

— Ta znamenja, latera sem na kratko omenil, so zdrava. Po menja večjo produkcijo, manjše stroške, večje varčevanje, izbolj-šano zdravje ter povečano skrajšanje izdatkov. Dosti je posla, nudi se primeren dobiček in na razpolago je več virov kot jih je bilo kdaj prej. Če se bomo poslužili prilik, ki se nam nudijo sedaj, sem pre-pričan, da sta tej deželi zagotovljena uspeh in prosperiteta.

— Oprosti naj se mi, da se zopet lotim delavskega vprašanja. Nobenega konflikta ni med kapitalom in delom. (Kot noj, ki utika glavo v pesek.) Vsek je odvisen od drugega. Oba priznavata to dej-stvo. Skoro neštevilni trublji, ki so imeli za posledico stavke ter po-gosto izgrede in prelivanje krvi tekom zadnjega leta in že prej, so se vršili med delodajalci ter delavskimi unijskimi voditelji, ki niso predstavljali pretežne večine delavci ter tudi niso bili naprošeni, da jo predstavljajo. (Tudi ta je bosa.)

— Mislim, da je bila v večini teh slučajev napaka na strani de-lavskih voditeljev, čeprav je javnost ali oni, ki se informirajo potom kontakta ali povpraševanja, v stanu soditi sama sebe ter je tudi pri-pravljena biti pravičnem napram vsem prizadetim. Nobenega namena nimam boriti se proti delavskim unijskim kot takim. Pravica organizacije je neoporečna. Če oblasti neprestanu ohraniti postavne in red in če se zavaruje ljudi in lastnino proti nepostavnostim, boča vsa de-lavska vprašanja rešena prostovoljno od strani onih, ki so prizadeti na direktni način, v zadovoljnih njih samih ter splošnega občinstva obnem.

Vsakdo, ki je zainteresiran pri tem vprašanju, naj bi v slučaju stavke skrbno premočnil dejstva ter nato nepristranski določil s sta-lišča javnega interesa, kaj je treba storiti.

— Delo ni bilo še nikdar v nobeni deželi plačano tako visoko v razmerju z življenjskimi stroški kot je bilo plačano tekom zadnjih par let in kot je plačano sedaj. Ni pa bilo plačano preveč. (Prva pa-metna beseda.) Najti je bilo in je najti še vedno slučaje, ko je bila plača prenizka in delo prenaporno, (posebno pri Gary-ju), a jaz go-vorim v splošnem. Večina delodajalcev in delavcev čita pozorno vse predloge, ki se tičejo njih obilgacij drug proti drugemu in njih ob-veznosti proti splošnemu občinstvu. Javno časopisje je potom svojih urednikov veliko pripomoglo k izboljšanju razmer s tem, da je raz-krilo dejstva, tikajoča se posebnih slučajev, ki so bili predloženi.

— Čeprav primam ter sem že skozi mesece razumel nevarno-sti splošnega položaja, sem vendar vedno bolj optimističen glede bo-

AMERIKANKE NA VSESOKOLSKEM ZLETU V PRAGI.

POLJAKI PROSIJO ZA PREMIRJE

Poljaki so poslali v Moskvo pro-šnjo, naj se jim dovoli premirje. — Prošnja poslana direktno.

Varšava, Poljska, 23. julija. — Poljska je direktno predložila so-vjetski vladi v Moskvi predloge za premirje.

Pariz, Francija, 23. julija. — Kot se je danes izvedelo, tukaj, se maršal Foch ne bo podal v Varš-vo, razve če bi poročilo angleške in francoske misije, ki se nahaja-ta na poti tjakaj ne dognalo po-trebe njegove navzočnosti. Podal pa se bo tjakaj v slučaju, da bi bilo treba zaveznikom intervenira-ti ter preprečiti, da bi boljševiki zasedli Poljsko. V uradnih kro-gih so dali izraza upanju, da bodo direktna pogajanja za premirje med Poljsko in sovjetsko Rusijo napravila vsako intervencijo od strani zaveznikov za nepotrebno.

Berlin, Nemčija, 23. julija. — Minister za zunanje zadeve, dr. Simons je včeraj pred odsekom državnega zbora za zunanje zade-ve izjavil, da bo Nemčija vložila energičen protest v slučaju, da bi zavezniki nameravali poslati svo-je čete na Poljsko preko Nemčije. Včeraj je bila v Parizu vroče-na poslanica, tikajoča se stališča Nemčije z ozirom na rusko-polj-sko krizo.

Nemška nevtalitetna izjava v tej krizi, — je rekel minister za zunanje zadeve, — da živi de-žela tako s Poljsko kot z Rusijo v miru in da ne more podpirati načrtov zaveznikov, da pridejo Poljski na pomoč.

Nemčija, — je nadaljeval mi-nister, — bi v takem slučaju za-varovala svoje meje proti četam obeh vojskujokih se in vse čete, ki bi se ne pokorile tem določ-bam, bi se razorožilo.

London, Anglija, 23. julija. — V oficijelnem sporočilu, ki je pri-šlo iz Moskve, se glasi, da so so-vjetske čete zavzele Dubno. Dub-no je ena izmed trdnjav v Volhi-niji, ki naj bi varovala južno-iz-točno mejo Poljske.

ŽIDJE HOČEJO NABRATI 125 MILIJONOV.

London, Anglija, 23. julija. — Na konečni seji je Zionistična konferenca sklenila spraviti sku-paj temeljni fond 125 milijonov funtov šterlingov, da se na ta na-čin omogoči priseljevanje Židov v Palestino. Različne dežele, ki so bile zastopane, so predložile načr-te za samo-obdajenje.

dočnosti te dežele, bolj kot sem bil kdaj tekom zadnjih šestih let. Če bodo ljudje v splošnem spoznali možne nevarnosti ter skušali praktično izboljšati razmere, se bomo kmalu vrnili na bazo življe-nja, ki bo popolnoma zadovoljiva. (Za kapitaliste.)

NIKDO NI ZADOVLJEN S KONFERENCO V SPA

Nikdo po tudi ni popolnoma ne-zadovoljen. — Nemčija je dobila precejšnje posojilo.

Rim, Italija, 23. julija. — Mini-ster za zunanje zadeve, grof Sfor-za, je poročal danes v italijanski poslanski zbornici glede uspehov konference v Spa. Povdarjal je, da ni noben aizmed velesil zado-voljna z izidom, da ja na drugi strani ni nobene, ki bi bila po-polnoma nezadovoljna in da pred-stavljajo z talijanskega stališča uspehi razveseljav napredek z ozi-rom na novo uravnavo razmer v Evropi.

— Mi bi lahko zanikali Nemčiji posojilo, ki leži med minimalno ceno premoga, določeno v pogod-bi v Versailles ter dejansko ceno premoga, — je rekel minister, — a v takem slučaju bi morali zasesti Ruhr okraj. Stori se kar je bilo v mo- moči, da preprečim prekinjen, ali razpust konfere-nce. Skušal sem zvesti konferenco na varno in uspešno pot.

— Moji tovariši na konferenci, — je dostavil, — so bili prežeti s prepričanjem, da sem, čeprav sem od časa do časa protestiral proti gotovim predlogom, varoval sploš-ne in skupne interese zaveznikov.

Berlin, Nemčija, 23. julija. — Predsedniki vse nemških držav so sklenili na zborovanju storiti vse, kar bo njih moči, da izvedejo do-govore z zavezniki, ki so bili skle-njeni v Versailles.

Na seji gospodarskega sveta je izjavil gospodarski min. Scholz, da bo njegova uprava storila vse, kar bo v njeni moči, da zadosti obveznostim, ki jih je Nemčija sprejela v Versailles.

NEMCI POTUJEJO DOMOV Z ŽIVILI.

Stotine in stotine Nemcev, ki odhajajo v svojo domovino, nosi s seboj velike množine živil, ki so v Nemčiji zelo redka. Prav poseb-no nosijo s seboj sladkor, katere-ga je v Nemčiji težko dobiti. Med onimi, ki so pred kratkim odpoto-vali, se je nahajal tudi Have-meyer, znani industrijalec.

GRŠKE ČETE NAPREDUJEJO.

Carigrad, Turčija, 23. julija. — Grške čete napredujejo severno od Rodoste ter od drugih prista-niš ob Marmarskem morju ter so na svojem pohodu zasedle Kor-lo in Muradi tekom večerajšnega popoldne. Oba kraja se nahajata ob Carigradski železnici, koje iz-točno polovico, obvladujejo sedaj Grki in zavezniki.

Turki so bili potisnjeni nazaj od Grkov, ki prodirajo od iztoka in zapada.

USMRČENJE MORILCA V SING SINGU

V Sing Singu je moral na elektri-čni stol James Byrd, ker je umo-ril nekega policista.

Ossinig, N. Y., 23. julija. — James Byrd, star tri in dvajset let, ki je umoril policista Law-rence v Kingston, je bil usmrčen včeraj ponoči v električnem stolu v Sing Singu.

Byrd je sedel v električni stol malo po poldvanajstih ter je bil proglašen mrtvim v desetih mi-nutah.

Jetniški pazniki pravijo, da je bil Byrd najboljši in mogoče naj-bolj zadovoljni jetnik, kar jih je kdaj prebivalo v smrtni hiši v Sing Singu.

— Nikdar ni tulil ko delajo ne-kateri drugi, — je rekel glavni prokurator Martin Beely, — ter se ni nikdar pritožil radi nobene stva-ri.

Byrd je bil pozabljen ter brez priateljcev. Nikdar ni imel nobe-nega obiskovalca in od nikogar ni bil deležen tolažbe razven od jetniških kaplanov, Rev. Peter-sona in William Cashina, koja oba sta mu pomagala v naporih, da iz-premeni governer smrtno kazen v desmrtino ječo.

— Nikdar mi ni prišlo na misel, da bi v resnici dosegel izpremen-itev kazni, — je rekel nekemu pa-niku.

— Zadovoljen sem, da odhajam s tega sveta. Pil sem in raditega sem se zapletel v oni zločin.

To so bile njegove zadnje besede, predno je šel v smrt.

WSS WSS WSS WSS WSS WSS

DENARNE POŠILJATVE V ISTRO, NA GORIŠKO IN NOTRANJSKO.

Izvršujemo denarna isplačila popolnoma zanesljivo in sedanjim razmeram primerno tudi hitro po celi Istri, na Goriškem in tudi na Notranjskem, po ozemlju, ki je zasedeno po italjanski armadi.

Včeraj smo računali za pošilja-tve italjanskih lir po sledečih cenah:

50 lir	\$ 3.70
100 lir	\$ 6.50
300 lir	\$19.50
500 lir	\$31.25
1,000 lir	\$62.50

Vrednost denarju sedaj ni stal na, menja se večkrat nepričako-vano; iz tega razloga nam ni mo-goče podati natančne cene vna-prej.

Mi računamo po ceni istega dne ko nam poslani denar dosepe v roke.

Denar nam je poslati najbolj po Domestic Postal Money Order, ali pa New York Bank Draft.

Tvrda Frank Sakser, 32 Cortlandt St., New York N. Y.

VELIKA NEVARNOST PRETI EVROPI

VELIKO NEVARNOST VIDIMO NEKATERI V TEM, KO SE BLI-ŽAJO BOLJŠEVIŠKE ARMADE NEMŠKI MEJI. — NEMCI SO PREPRIČANI, DA BO PRIŠLO DO REVIZIJE MIROVNE PO-GODBE V VERSAILLES.

Berlin, Nemčija, 23. julija. — Poroča se, da je ruska kavalerija dospela do ruske meje po padcu Grodna. Vseled tega se zaseduje tukaj razvoje v rusko-poljskem položaju z največjim zanimanjem. V nekaterih krogih se napoveduje velikanske razvoje, ki se bodo ti-kali bodočnosti cele Evrope.

Vspričo hitro izpreminjajočega se položaja se je nemški kabi-net danes sestel ter se glasi, da se je razpravljalo o vprašanju odpo-šiljatve poslanice na zaveznike, v kateri naj bi se prosilo za dovo-ljenje, da sme Nemčija postaviti na noge novo nemško armado, na-vidечно v namenu, da se bori proti boljševikom in njih prodiranju proti zapadu. Če bodo zavezniki sprejeli ta predlog, se domneva, da bo zahtevala Nemčija v kompenzacijo povratek vseh onih ozemelj, ki so bila izročena Poljski, ter opust ljudskega glasovanja v Sleziji.

Številni Nemci so sedaj prepričani, da bo boljševizem dovedel do revizije mirovne pogodbe v Versailles ter revizije dogovora v Spa. Nemška izjava nevtalitetnosti kot začasne odredbe je zadela na odo-bravanje vseh, z izjemo komunistov. Večinsko-socialistični "Vor-waerts" vidi v tem prihod nove svetovne vojne med zavezniki in boljševiško Rusijo.

— Mi smo siti vseh vojn. Mi nočemo, da bi se zapletli v nadaljno svetovno vojno. Ne pr-o-staja nam nobena druga politika kot stroga nevtalitetnost.

Vojaški zvedenci pišejo zopet za nemške liste ter analizirajo sijajno boljševiško kampanjo, v kateri se pojavljajo zopet stara ime-na iz svetovne vojne. Militaristični krogi slede vojaškim razvojem z največjim zanimanjem, kajti v tem vidijo priliko za nemški milita-rozem, da se vrne na svoje staro mesto. Številni militaristi kometirajo z idejo vojaške zveze z zmagoslavno Rusijo. Vlada je zagotovila narodu, da so bile odr-jene primerne vojaške odredbe na iztočni me-ji, posebno na iztočno-pruski meji, da se zavrne vsako invazijo boljš-evikov. Nikdo v Nemčiji pa resno ne vrjame, da bi skušali boljšev-iki navaliti na Nemčijo.

Vojaški kritik Tageblatta pa opozarja na dejstvo, da bo prišla nemška meja sedaj v tesan in neprestani stik z ruskimi četami.

Kak učinek bo imel ta stik z ruskimi četami na iztoku, tega do-seđaj se nikdo ne ve. Nekateri proroki že vidijo v čunu, kako bo izgnila nemška disciplina, kako bo podlegla boljševiški propagan-di in kako se bodo nemške čete zvezale z boljševiki.

RUSKI BOLJŠEVIKI OBSOJAJO AMERIKO

Ameriška buržuazija je baje po-stavila na stran vse principije de-mokracije.

Moskva, Rusija, 23. julija. — Ob priliki otvorilne seje tretje internacionale, ki se je vršila pre-tekli ponedeljek v Petrogradu, sta bila boljševiški ministriki pred-sednik, Nikolaj Lenin ter boljševiški governer Petrograda, Zino-viev, glavna govornika. Konferen-ca, katere se vdeležuje 51 dežel in držav, bo pozneje premeščena v Kremelj palačo v Moskvi.

Ena najtežjih točk, o katerih je bilo treba razpravljati, je bil pripust zastopnikov socialistič-nih strank, ki so pred kratkim za-pustile drugo internacionalo. Kot je izjavil Zinoviev, morajo nem-ški neodvisni socialisti ter fran-coski socialisti vzpizoriti veliko domače čiščenje.

Zinoviev je tudi napadel ame-

NOČE IZ SMRTNE HIŠE.

Človek, ki se je navadil smrtne hiše v Sing Singu, je Samuel Mi-halov, ki je bil spoznan krivim umora Mrs. Elizabete Dinkiz v Yonkersu. Na smrt obsojenemu so so dovolili novo proces in včeraj je prišel neki pomočni šerif, da od-vede nazaj v White Plains, kjer naj bi se vršil drugi proces. Mi-halov je izjavil, da se mu prav nič ne mudi izpremeniti stanova-nje. Ko so ga pozvali, naj slede svojo uniformo ter jo zamenja za civilno obleko, mu je bilo to zelo neprijetno ter je moral direktno vreči Mihalova iz smrtne hiše.

Mihalov je bil oni človek, ki je v svoji celici tako smrčal, da so se drugi smrtni kandidati prito-žili raditega.

riško demokracijo raditega, ker zasleduje vse, ki so se izjavili pri-stašem revolucije s tem, da so se priklopili tretji internacionali.

— Ameriška buržuazija, — je rekel, — je razveljavila ustavne garancije ter se iznebila princi-pijev svoje demokracije. Pokazala je svoje pravo stališče.

Premislite dobro, komu boste vročili denar za poslati v stari kraj ali pa za vožnje listke.

Sedaj živimo v času negotovosti in sloraba, vsak skuša postati hitro bogat, ne glede na svojega bližnjega. Razni agentje in zakot-ni bankirji rastejo povsod, kakor gobe po dežju.

V teh časih se stavijo v denarnem prometu nepričakovane za-preke starim izkušenim in premožnim tvežkam; kako bo pa malim neizkušenim začetnikom mogoče izpolniti svoje neutemeljene obljube, je veliko vprašanje.

Naše denarne pošiljate se zadnji čas po novi vses in na novi način primerno sedanjim razmeram v Evropi dovolj hitro in zane-sljivo isplačujejo.

Včeraj smo računali za pošiljate jugoslovanskih kron po sle-dečih cenah:

300 kron	\$5.25	1,000 kron	\$ 17.00
400 kron	\$7.00	5,000 kron	\$ 84.50
500 kron	\$8.75	10,000 kron	\$168.00

Vrednost denarju sedaj ni stalna, menja se večkrat nepriča-kovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vna-prej. Mi računamo po ceni istega dne, ko nam poslani denar dosepe v roke.

Denar nam je poslati najbolj po Domestic Money Order, ali pa New York Bank Draft.

Tvrda Frank Sakser, 32 Cortlandt St., New York N. Y. Vsevoljiva leto 1920.

"GLAS NARODA"(SLOVENIAN DAILY)
Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(a corporation)

FRANK SAKSER, President LOUIS BENEDIK, Treasurer

Place of Business of the Corporation and Addresses of Above Officers:
62 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"Glas Naroda" izhaja vsak dan izvenredno in praznikov.

Za celo leto volja list za Ameriko \$7.00
Za New York za celo leto \$7.00
Za pol leta \$4.00
Za celoletno za celoletno \$7.00
Za celoletno za celoletno \$7.00

GLAS NARODA (Voice of the People)

Issued every day except Sundays and Holidays

Subscription yearly \$6.00

Advertisement in agreement

Doplat brez podpisa in osebnosti se ne pošilja. Denar naj se blagovoli pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznači, da hitreje najdemo naslovnik.

GLAS NARODA
62 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2676**Italijanska tajnost.**

Newyorški "Times" piše:

Viscount Grey se je ob priliki nekega nagovora vrnil na predmet tajnih pogodb. Bil je absolutno proti njim v časih miru ter obžaloval, da se jih je sploh kedaj uveljavilo v časih vojnega stanja. To stališče je obdržal kljub dejstvu, da je bil sam sovedeležen pri sklepanju nekaterih teh pogodb. Čeprav obžaluje potrebo sklepanja takih pogodb, je vendar mnenja, da jih je treba izvesti ter vzdržati.

Najbolj znana med temi tajnimi pogodbami tekom vojne je Londonska pogodba, soglasno s katero so bile Italiji zajamčene gotove prednosti, če bi stopila Italija na stran zaveznikov. Glede naziranja angleške vlade o svetosti te pogodbe je prejšnji italijanski minister za zunanje zadeve, Scialoja, pretekli petek tekom debate v italijanski poslanski zbornici objavil presenetljivo razkritje. Izjavil je, da je bila njemu in Tittoneju, ko sta dospela preteklo leto v Pariz, izročena poslanica, katero sta podpisala Clemenceau in Lloyd George. Ta poslanica je trdila, v veliko presenečenje in ogorčenje Italijanov, da je Londonska pogodba juridično neveljavna.

Zastopniki Italije so vložili najstrožje proteste in kaj se je zgodilo potem, nam je vsem znano. Ker ni hotela Italija pustiti svojih pravic, zajamčenih ji po pogodbi, n' preostajalo Franciji in Angliji ničesar drugega kot zadostiti obveznostim na temelju pogodbe. Najbolj zanimivo na celi stvari pa je, da kaže razkritje Scialoja Clemenceauja in Lloyd Georgea kot glavna povzročitelja cele nesrečne zadeve. Naši republikanski senatorji pa so neprestano trdili, da je bil predsednik Wilson oni, ki je započel celi spor z Italijo.

Poljska se trese pred Rusijo.

Ko se je vsled vojne sreče ter poloma Nemčije in Rusije ter vsled pomoči zaveznikov nanovih prebudila Poljska, je zrastle romantičnim in vladateljnim Poljakom greben. Lotili so se imperijalistične politike, natančno po angleškem in francoskem vzorcu, kajti pri Francozih in Angležih so se naučili, kako je treba voditi imperijalistični posel. Ker so Poljaki kot predstraža zaveznikov proti iztoku lahko računali na pomoč Anglije in Francije, si niso delali nikakih nadaljnjih skrbi glede finance. Rekli so si, da bodo bogati zavezniški strici že itak vse plačali.

Poljska naj bi postala veliko večja kot so zavezniki sami določili. Vsled tega se je tudi pričelo pustolovstvo proti Rusom. V prvem navalu je imelo poljsko orožje nekaj uspehov, a ti niso dolgo trajali. Danes pa se nahaja Poljska v obupnem položaju in uradniki v Varšavi so se že pričeli baviti z mislijo, da se napote proti zapadu ter prepuste Varšavo Rusom.

Čudno je videti sedaj, kako zahtevata Francija in Anglija, da mora Rusija skleniti s Poljaki mir. To sta isti dve državi, ki sta dajali poljski na razpolago orožje in municijo ter stare uniforme za vojaško pustolovstvo, katero so Poljaki vpisovali.

Politika ruske vlade glede Poljske je razvidna iz zadnje izjave, da morata imeti Nemčija in Rusija skupne meje. Z drugimi besedami rečeno hoče Rusija, da izgine Poljska kot mejna država. Poljaki so deloma sami skuhalo to juho in sedaj jo bodo morali snesti.

Težkoče z Rusijo pa niso edina skrb Poljske. Zelo žalostno izgleda v ozemljih moderne poljske plemenitaške republike. Poljaki so zasledovali romantično zavojevalno politiko, dočim so pustili realne stvari na strani. Položaj je tako slab, da se celo zavezniški branijo utikati svoj denar v poljska podjetja, v kolikor niso slednja vojaške narave. Poljaki so danes kos Srednjega veka z modernim okvirom, ki ne more nikogar zmotiti, ki ima par zdravih čel. Če bi imela Poljska resnične državniške ter previdne politike, bi zahtevala trajen mir s sosedi ter se branila hoditi v ogenj po kostanj za zaveznike.

Anglija je izza sklenitve premirja z Nemčijo porabila za vojno proti Rusiji skoro 56 milijonov funtov sterlingov, — kot poročajo iz Londona. Pri tem pa ni še nikdo čul o kaki bojni napovedi proti Rusiji.

Ponavadi dela Anglija dobre kupčije, a v tem slučaju je kupčije zelo slaba za Anglijo.

Najti je dosti ljudi, ki si domišljajo, da jih drugi zasledujejo in sicer radi tega, ker jih pričenjajo drugi spoznavati.

Inozemec, ki je rekel, pri skušnji za drugi papir, da je republika nekaj za pojosti, je imel brez dvoma v mislih dejstvo, da je najti dosti ljudi, ki žive od republike.

Sodnik (proti obtožen): — Državni pravdnik je predlagal pet mesecev ječe. Kaj imate pripomniti k temu?

Obtoženo je molčal in tedaj je vstal eden izmed porotnikov, po pokliki avkejonar ali dražbar ter rekel: — Torej pet mesecev, — prvič, — drugič, — in tretjič.

Glede katere stvari se nikdo med nami ne vznemirja! Glede prodajalcev "mekih" pijač, ki niso hoteli plačevati davkov in katere hoče sedaj zvezna vlada prijeti za lase.

Tudi veter ni zadovoljen s svojo plačo. Zadnjo soboto je štrajkal, ko bi moral pihati pri tekmovalstvu z jadernicami v New Yorku.

Dne 16. julija leta 622 po Kristu je pobežnil prorok Mohamed iz Meke v Medino in od tega časa naprej računajo mohamedanci svojo dobo. To je uveljavil Omar, drugi kalif.

Danilovi v slovo.

Boš jih kot lastovke k sebi prikladala, kakor golobe pozvala pod krov? Ali jih tuja bo slava omamila, in jih nikoli več k tebi ne bo?

Tako je vprašal pesnik Župančič domovino, ko je izlil v nesmrtno "Dumo" svoje sree.

Naša domovina je bila tako bogata, da je s prešerno roko sejala svoje seme po tujini, in sedaj v uri preporeda, kliče nazaj vse, kar je njenega najboljšega, da se vse te njeno najboljši skristalizira žnjo vred, da je ne bo sram pred drugimi večjimi in mogočnejšimi.

Najprej par trpkih besed, potem malo opomina in končno sklep, da bomo boljši v prihodnje, boljši, bolj zavedni in bolj zavdajoči se svojih dolžnosti.

Pred šestimi leti je prišla v Ameriko najboljša slovenska igralka, kar jih je imel kdaj slovenski oder — Avgusta Danilova.

V svoji rani mladosti se je posvetila gledališki umetnosti, in v njej je našla svojo nestro, svoje sree. Kaj bi bil danes slovenski oder brez svojih pionirjev: Dani-

In tako se je skoraj izpolnil nepisani zakon, da je moral slovenski umetnik stradati.

Da, lakote bi umrla Danilova, če bi se hotela preživljati z umetnostjo med ameriški Slovenci.

Toda ona je drugačna ženska, ki se v gotovem oziru popolnoma razlikuje od svojih tovarišev in tovarišic. Ona je je praktična. Če ni oder ne da kruha, mi ga bo dala šivanka.

Slovenski umetniki žive samo eno življenje — bohemsko, vihravo. Ona je živel v Ameriki dvoje življenj.

Šivanka je mehanično zbadala, škarje so rezale po zakredani poti, njena duša je pa pri vsem tem plavalila, ustvarjala in zidala v višinah, katerih naveden zemljan niti z mislijo ne doseže.

In v zarji tega duševnega življenja so bile čudovito pozabljene vse njene vsakdanje skrbi, njen duševni cilj ji je dal dovolj živ-

AVGUSTA DANILOVA.

love, Verovška in Borštnika? Tiljenjske moči in dovolj fizičnega trije so zgradili temelj ter poka-

Dva sta že omahnula — Borštnika in Verovška ni več. Samo Danilova je še. In v domovini se bo znova postavila na prvo mesto, vodila bo, opominjala, učila in grajala, prijateljsko svetovala in odločno nastopala, da voz slovenske drame ne bo zašel na stranpot.

Ko je pred šestimi leti prišla med nas Slovence, je menda niti z nedolžno notico v listu nismo pozdravili.

Ce se je kje izjavilo geslo: — Nihče ni prerok v svoji domovini — se je izjavilo v tem slučaju.

Pa smo res čudni ljudje, vsi brez malih izjem.

Hrepenimo po čisti pišaji, in če nam jo kdo ne ljubi, nam je najslabši fuzel boljši od nje.

Ko je Cankar stradal po ljubljanskih ulicah, ni nikomur padlo v glavo, da bi mu poslal za par večerji, sedaj seveda, ko je mrtev mu pa postavljamo spomenik, in če smo prav informirani, je menda že precej denarja nabranega v ta namen. Le po enem hrepenimo, česar ni, za tisto, kar je med nami, se pa ne brigamo.

Slovenske novice.**Pittsburgh, Pa.**

Dne 29. junija je tukaj umrla po dolgi in mučni bolezni Mary Gasperič, soproga John Gasperič. Pokojnica je bila pred 30. leti rojena v Steeltonu, Pa. Poročena je bila leta 1910, v stari domovini na Vinici. V vseh teh letih je lepo živela s svojim možem, dokler ju ni ločila neizprosna smrt. Zraven prežalostnega soproga zapuščala še štiri majhne otročiče, od katerih je najmlajši le tri tedne star. Naj v miru počiva!

Cleveland, Ohio.

Mrs. E. Garaš, stara 63 let, je šla v nedeljo 18. julija iz cerkve

domov. Na oči se ji je pojavila siva mrena, vsled česar ni prav dobro videla. Hotela je iti čez ceko rojaka agent ter mu rekel, naj ga pelje v klet. Pri sebi je imel varant od sodišča.

Rojak mu odpre vrata v klet in pravi pomembno:

— Da, varant imaš, da greš v klet, nimaš pa varanta, da boš prišel iz nje.

Pravijo, da se je agent premislil.

Cev, ki stanujejo okoli večjih tovarnen v Lakewoodu. Pravi, da je zadnje čase toliko dima iz tovarnen, da je že nekaj čudnega. Do-

Peter Zgaga**Težak problem.**

Mož ženi: — Dragica, midva se morava ločiti.

— Zakaj pa?

— Jaz sem te vzel le raditega, ker je moj predstojnik pustil avan zirati le poročene ljudi. Sedaj pa se je moj predstojnik oženil in njegova žena pusti avanzirati le samec.

— Kaj pa če se bo tvoj predstojnik ločil od svoje žene?

— Potem si poiščem drugo službo. Človek vendar ne more trpeti, da bi ga predstojnik vedno vodil za nos.

Bum: — Gospa, dajte mi kaj jesti.

— Zakaj pa ne delaš?

— O, gospa, saj jaz ljubim delo.

— Zakaj ga pa ne dobiš?

— Zato, ker je ljubezen slepa.

Če hoče Cox dobiti pri volitvah dovolj glasov, mora dvigniti svoj glas proti Ligi narodov.

Gospod Brown je bil že po vsem svetu. V Afriki je bil zaljubljen v neko Čulnkafro, v Turčiji kadil hasiš, v Egiptu je pa jahal kamelo.

In nekoč je prišel v London ter zašel v najbolj siromašen del mesta.

Naenkrat je zaslišal glas:

— Catmeat! Catmeat!

Gospod Brown bi se bil skoraj zjokal nad strašno revščino. Tako torej žive reveži v Londonu — je rekel sam pri sebi ter kupil za dva penija tega mesa.

Pokusil prvi kosček — brrrrr

— smrdi po kozlu.

Pokusil drugi kosček — brrrrr

— gnjila jetra — neznatno.

Tedaj pa pravi prodajalka: — Gospod, to meso je vendarle za mačke....

Poglejte onega človeka, kako ima pošten obraz. Toda zaupajte mu nikdar, kajti on ni tako nujen kot izgleda.

Ne, ženska nikdar ne laže. Bog var! Le njene oči zakrivajo resnico in njene ustnice se motijo.

Slovenskim klerikalcem se je razširilo obzorje. Ker imajo svoje gne človeka v jugoslovanskem ministrstvu, je seveda treba lizati vladi pete.

Toda glej ga zlodja, vlada je vendar pravoslavne vere, klerikalci pa katoliške. Ali je mogoče kak kompromis?

Seveda je.

Dosedaj so klerikalci vedno pisali: — Neka katoliška mladina, naš katoliški tisk, naša katoliška načela, naše katoliško prepričanje.

Sedaj pa pišejo: Naša krščanska mladina, naš krščanski tisk, naša krščanska načela, naše krščansko prepričanje.

Bog ve, kako bi pisali, če bi prišli bosenski mohamedanci na krmljo?

Za parum in druga sredstva, ki večajo lepoto, izdajejo ženske in deklice v Združenih državah na leto \$750,000,000.... Zelo radi bi rekli kaj k temu, a ženske nam lahko takoj odgovore, da izdamo mi možiki celih dva tisoč sto in deset milijonov za tobak.

Ne vem, zakaj se prohibicionisti v New Jersey tako razburjajo, ker je nekaj visoko stoječih uradnikov izjavilo, da bodo napravili državo tako mokro kot Atlantski ocean. Mokrota, iz katere obstaja Atlantski ocean, ni posebno mična.

Clevelandski Slovenci se nočejo in nočejo spoprijazniti s prohibicijo. Zadnjič je prišel v hišo nekega rojaka agent ter mu rekel, naj ga pelje v klet. Pri sebi je imel varant od sodišča.

Rojak mu odpre vrata v klet in pravi pomembno:

— Da, varant imaš, da greš v klet, nimaš pa varanta, da boš prišel iz nje.

Pravijo, da se je agent premislil.

Cev, ki stanujejo okoli večjih tovarnen v Lakewoodu. Pravi, da je zadnje čase toliko dima iz tovarnen, da je že nekaj čudnega. Do-

Jugoslovanska**Katol. Jednosta**

Ustanovljena 1. 1898

Inkorporirana 1. 1900

GLAVNI URAD v ELY, MINN.**Glavni Uradniki.**

Predsednik: MIHAEL BOVANSKE, GREGOR J. PORENTA, Box 179, Ely, Minn.

Podpredsed: LOUIS BALANT, Box 106, Pear Avenue, Lorain, O.

Tajnik: JOSEPH FISHER, Ely, Minn.

Blagajnik: GNO. L. BROZICH, Ely, Minn.

Blagajnik neplačanih smrtin: LOUIS OSTELLO, Salida, Colo.

Vrhovni Zdravnik.

Dr. JOS. V. GRAHEK, 843 N. Ohio Street, N. S., Pittsburgh, Pa.

Načelniki.

JOHN GOUZE, Ely, Minn.

ANTHONY MOTZ, 9641 Avenue M, So. Chicago, Ill.

IVAN VARGA, 5126 Natrona Alley, Pittsburgh, Pa.

Porotniki.

LEONARD SLABODNIK, Box 486, Ely, Minn.

JOHN RUPNIK, E. E. Box 24, Export, Pa.

Pravni Odber.

JOHN PLAUTZ Jr., 652-7th Ave., Cuyamet, Mich.

JOHN MOYER, 624-2nd Ave., Duluth, Minn.

MATT. POGORELO, 1 W. Madison St., Chicago, Ill.

Zdravniški Odber.

RUDOLF PERDAN, 6028 St. Clair Avenue, Cleveland, Ohio.

FRANK SKRABEC, 4664 Washington St., Denver, Colo.

GREGOR HREŠČAK, 407 S. 8th Ave., Johnstown, Pa.

Jednotno glasilo: "GLAS NARODA"

Vse stvari tikačote se uradnih sadov kakor tudi denarne poljiteljev naj se pošiljajo na glavnega tajnika. Vse pritožbe naj se pošiljajo na predsednika poročnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov in sploh vse sdravi aliha spricvala se naj pošiljajo na vrhovnega sadravnika.

Jugoslovanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovancem na obliem pristop. Jednota posluje po "National Fraternal Congress" lestvici. V blagajni ima okrog \$300,000. (tristotisoč dolarjev). Bolniških podpor, odškodnin, in pomirnin je izplačala že na pol milijon dolarjev. Jednota šteje okrog 8 tisoč rednih članov (ice) in okrog 3 tisoč otrok v Mladinskem oddelku. Društva Jednote se nahajajo po raznih slovenskih naselbinah, Tam, kjer jih še ni, priporočamo ustanovitve novih. Kdor želi postati član naj se zgleda pri tajniku bližnjega društva JSKJ. Za ustanovitve novih društev se na obrnite na glavnega tajnika. Novo društvo se lahko vsamori s 8 člani ali članicami.

Slari sistem je mrtev.

Pred dvajsetimi leti je bilo veliko zdravil nudenih javnosti z najbolj kričečimi naslov. — Bogati duhovni, pomoč za vsako mogočo bolezen itd. se je blestelo v oglasih. Dobro in izborni ime zdravila ali lekarne je bilo v ozadju. Toda k sreči je stari sistem umrl. Danes se vsi ugledni izdelovalci zdravil strinjajo z vsem respektom z največjimi standardi resnice in javnega zaupanja. Trinerjev Ameriški Elikzir Grenkega Vina je vedno pripadal onim zdravilom, katere lahko lekarnar priporoči svojemu odjemalcu s prepričanjem, da bo opravilo ono delo, katerega naznanja naslov. Trinerjev Ameriški Elikzir Grenkega Vina je resnične vrednosti v zadevah, za katere je objavljen, to je v slučajih zaprtja, slabega teka, napetosti, glavobola, nervoznosti in drugih železidenih neredov. Vsa druga Trinerjeva zdravila (Trinerjev Liniment, Trinerjev Mirlec Kaslija, Trinerjev Antiputrin, Trinerjeva Angelica Grenka Tonika itd.) so v isti meri uspešna. — Joseph Triner Company, 1333-45 S. Ashland Ave., Chicago, Ill. (Adv.)

19. julija smo imeli v Clevelandu zelo hladan dan. Nič ni bil podooben poletenskemu dnevu. Najgorkejši dan smo imeli 16. junija, od tistega časa pa imamo povprečne pomladanske dneve. Tako mrzlega meseca julija ni imel Cleveland že 25 let. (V New Yorku pa imamo neznošno vročino.)

Joliet, Ill.

V torek 13. julija sta bila poročena v naši cerkvi sv. Jožefa g. Martin Aneel z gđ. Terezo Mutz. Za priče sta bila g. Jurij Klemenčič in gđ. Ana Mutz. Nevesta je pred nedavnim dospela v Ameriko iz Križevske vasi pri Metliki.

V sredo 14. julija sta bila poročena g. Josip Videtič z gđ. Margareto Gregorič. Nevesta je hčerka g. Matije Gregorič na 1222 North Broadway. Bilo srečno!

Rojenice so se oglasile pri družini Harry Babor na Cora St. ter v sponin zapustile krepkega sina prvorojenčka.

G. Josip Muren, ki se je nahajal dlje časa v bolnišnici sv. Jožefa, se je vrnil na svoj dom na Stone St.

V staro domovino se je podala gospa Babor, vdova pokojnega Janeza Baborja, ki je bival v našem mestu le še par let pred svojo smrtjo, a je stanoval dolgo vrsto let v Iron Mountain, Mich. Gospa Babor je odšla na Tribune pri Črnomlju na Dolenjskem.

La Salle, Ill.

V premogovniku št. 1 je 2. julija ubilo rojaka Janeza Germa, starega 45 let, rodom iz Wasi Raka pri Krškem. Med delom se je pri kopanju premoga vsula nanj plast kamenja, da je kmalu po tej nesreči umrl. Rojak Germ je mislil te dni odpotovati v staro domovino, kjer ima ženo in 4 otroke. Tako mu je pa nemila usoda ta načrt prekrizala. Počivaj v miru!

Nečloveška mati.

Na Dunaju se je pripetilo, da so otroci naznanili stražnikom, kako grdo da ravna neka Scheibert, po pokliem postrežnica, s svojim triletnim nezakonskim sinom. — Stražnik je našel dečka, popolnoma onemoglega in izstradanega, privezanega za roke in noge na posteljo. Deček je bil sila zamazan in raztrgan in ni mogel več hoditi. Mati mu je dajala samo zvečer malo jesti, sicer pa je cel dan ni bilo čonov. Dunajsko sodišče je to nečloveško mater kaznovalo z dvema mesecema zapora in ji odvzelo materinsko pravico do otroka.

Pred dvajsetimi leti je bilo veliko zdravil nudenih javnosti z najbolj kričečimi naslov. — Bogati duhovni, pomoč za vsako mogočo bolezen itd. se je blestelo v oglasih. Dobro in izborni ime zdravila ali lekarne je bilo v ozadju. Toda k sreči je stari sistem umrl. Danes se vsi ugledni izdelovalci zdravil strinjajo z vsem respektom z največjimi standardi resnice in javnega zaupanja. Trinerjev Ameriški Elikzir Grenkega Vina je vedno pripadal onim zdravilom, katere lahko lekarnar priporoči svojemu odjemalcu s prepričanjem, da bo opravilo ono delo, katerega naznanja naslov. Trinerjev Ameriški Elikzir Grenkega Vina je resnične vrednosti v zadevah, za katere je objavljen, to je v slučajih zaprtja, slabega teka, napetosti, glavobola, nervoznosti in drugih železidenih neredov. Vsa druga Trinerjeva zdravila (Trinerjev Liniment, Trinerjev Mirlec Kaslija, Trinerjev Antiputrin, Trinerjeva Angelica Grenka Tonika itd.) so v isti meri uspešna. — Joseph Triner Company, 1333-45 S. Ashland Ave., Chicago, Ill. (Adv.)

19. julija smo imeli v Clevelandu zelo hladan dan. Nič ni bil podooben poletenskemu dnevu. Najgorkejši dan smo imeli 16. junija, od tistega časa pa imamo povprečne pomladanske dneve. Tako mrzlega meseca julija ni imel Cleveland že 25 let. (V New Yorku pa imamo neznošno vročino.)

Joliet, Ill.

V torek 13. julija sta bila poročena v naši cerkvi sv. Jožefa g. Martin Aneel z gđ. Terezo Mutz. Za priče sta bila g. Jurij Klemenčič in gđ. Ana Mutz. Nevesta je pred nedavnim dospela v Ameriko iz Križevske vasi pri Metliki.

V sredo 14. julija sta bila poročena g. Josip Videtič z gđ. Margareto Gregorič. Nevesta je hčerka g. Matije Gregorič na 1222 North Broadway. Bilo srečno!

Rojenice so se oglasile pri družini Harry Babor na Cora St. ter v sponin zapustile krepkega sina prvorojenčka.

G. Josip Muren, ki se je nahajal dlje časa v bolnišnici sv. Jožefa, se je vrnil na svoj dom na Stone St.

V staro domovino se je podala gospa Babor, vdova pokojnega Janeza Baborja, ki je bival v našem mestu le še par let pred svojo smrtjo, a je stanoval dolgo vrsto let v Iron Mountain, Mich. Gospa Babor je odšla na Tribune pri Črnomlju na Dolenjskem.

La Salle, Ill.

V premogovniku št. 1 je 2. julija ubilo rojaka Janeza Germa, starega 45 let, rodom iz Wasi Raka pri Krškem. Med delom se je pri kopanju premoga vsula nanj plast kamenja, da je kmalu po tej nesreči umrl. Rojak Germ je mislil te dni odpotovati v staro domovino, kjer ima ženo in 4 otroke. Tako mu je pa nemila usoda ta načrt prekrizala. Počivaj v miru!

Nečloveška mati.

Na Dunaju se je pripetilo, da so otroci naznanili stražnikom, kako grdo da ravna neka Scheibert, po pokliem postrežnica, s svojim triletnim nezakonskim sinom. — Stražnik je našel dečka, popolnoma onemoglega in izstradanega, privezanega za roke in noge na posteljo. Deček je bil sila zamazan in raztrgan in ni mogel več hoditi. Mati mu je dajala samo zvečer malo jesti, sicer pa je cel dan ni bilo čonov. Dunajsko sodišče je to nečloveško mater kaznovalo z dvema mesecema zapora in ji odvzelo materinsko pravico do otroka.

Na Dunaju se je pripetilo, da so otroci naznanili stražnikom, kako grdo da ravna neka Scheibert, po pokliem postrežnica, s svojim triletnim nezakonskim sinom. — Stražnik je našel dečka, popolnoma onemoglega in izstradanega

Madžarski beli teror

Dan na dan vesti o novih nasilnih madžarskega belega terorja! Zopet čitamo po poročilih ime razvpitega Ivana Hejjas, ki je v Keckemetu pomiril s pomočjo brahmijalne organizacije par sto jetnikov. Ves svet se je zgražal nad tem grozodejstvom, madžarska vlada pa ni temu krvoloku skrivala niti lasu na glavi. Sedaj je ta zloba storil slično grozodejstvo v madžarskem mestu Szolnok. Dne 24. aprila je ustavil in aretiriral s svojimi organi morileci na cesti približno 80 ljudi. Že pri aretaciji so njegovi organi ubili tri osebe. Ostale se je hotelo transportirati v ujetniški tabor v Hajmasker, kamor pa aretiranci niso prišli. Kakšna je bila njih usoda, priča naslednji dokument, naslovljen "kr. ogr. lovskemu bataljonu v Szeged": "Abbonny, 3. maja 1920. — Javljam, da je rdeče gibanje med delavstvom v Szolnoku čimdalje močnejše. Niti tega gibanja se spletejo iz Dunaja v roke bivših socialistov direktorija in drugih nevarnih subjektov. Interiranece Jožef Bujoki je priznal, da so se v ječi nahajajoči se komunisti v Szolnoku bavili z mislijo na puč. Stotnik Emerih Makay in Ivan Hejjas sta pozaprila dne 28. aprila vse komuniste, da bi onemogočila prvega maja kakršnekoli puč. Ponoči so zaprti komunisti: zaprti napadli stražo in ji hoteli odvzeti orožje. Nato smo dali pobiti vse komuniste ter jih ponoči zagrebli, da bi ne razburjali javnosti." — Andrej Molnar, nadporočnik.

Tako torej dela Horthyjev klerikalni režim, pod katerim vlada stroga revizija nad vsem javnim mnenjem, nad časopisjem, kakor tudi nad posameznikom. In če se kdo ne bi temu režimu pokoril, se mu na Ogrskem grozi z enako usodo, kakor je zgoraj opisana. — Povsod govori buržoazija o socializmi samo slabo in celo vseč ji je, gledati ta krvavi buržoazijski eksperiment na Madžarskem, kaj šele, da bi proti takemu postopanju dejansko nastopila.

K sreči je na svetu tudi še zaveden proletarijat, ki sočustvuje z ogrskim proletarijatom. In ker kapitalistične države dopuščajo, da uganja Horthyjev režim take krvave orgije na račun nedolžnega proletarijata še nadalje, je med narodni proletarijat sam posegel po prisilnem sredstvu. Preprečil bo dovoz Madžarski, napove se ji s strani delavstva spošen bojkot. Najhujši udarec Madžarski bo preprečenje dovoza železa, lesa in soli, česar dežela prav nič nima.

Slišali smo že o sklepu mednarodnega sveta in transportne zveze v Amsterdamu, da se je začel splošni bojkot Madžarske dne 30. junija t. l. Ves promet z Ogrsko potom železnice, pošte, brzojava, ladij itd. bo ustavljen, dokler ne preneha na Madžarskem krvavi beli teror, ki traja že celih devet mesecev. Kakor kužna dežela bo Madžarska na ta način izolirana od drugih dežel in pokazalo se bo, da se svetovi proletarijat ne da nekaznjeno izzivati od ogrske monarhistične reakcijske zalege in zločincev.

("Naprej.")

Patto di Londra

se Italijani že bridko občutili v Valoni. Tako pravi socialist Trèves v listu "Critica Sociale". To so bili divji udarci, ali ne krivični, s strani albanskih upornikov, ki raje vržejo Italijane v morje, kakor pa da bi živeli pod italijanskim protektoratom. Ščunino se je bil domenil z zavezniki glede posesti Valone ali "pozabi!" je povprašati tozadevno Albanec, ki imajo vendar pravico, odločiti o svoji usodi. Trèves izvaja dalje: Giolittiju se nič ne mudi rešiti je dramsko vprašanje. Ta odprta ranica ga nič ne straši. Držati nadalje okupacije, sporazumeti se z D'Annunzijem, da se nadomeste protovoljne čete nekako z rednimi, potem pa čakati na udarec po belih, inialitativno Jugoslavije, ali ni to program, vreden nacijskega lahkomiselnosti!

PRIZORI IZ GLAVNEGA MEST A POLJSKE, VARŠAVE, KATERO HOČEJO BOLJŠEVIKI ZAVZETI.

Dr. Šuštaršič zaveznik monarhistov

Listi poročajo o habsburških intrigah v Švici in o monarhističnih pripravah za prevrat v Avstriji Jugoslaviji in Čehoslovaki. Monarhistični zarotniki so pripravljali že junija 1919 monarhistični prevrat v Avstriji. V januarju 1920 naj bi se bil izvršil upor na Štajerskem nakar bi general Wastermann s pomočjo Madžarske vkorakal s svojimi četami na Dunaj. Nato naj bi se uporabile kontrarevolucionarne čete v Jugoslaviji in na Čehoslovaki, kjer bi zopet zasedli prestol Habsburžani. Ta načrt je bil nevtaliziran s tajnimi vojaškimi pogodbami, ki jih je sklenil dr. Renner z vladami v Pragi in Belgradu. Vodstvo monarhističnega gibanja se nahaja v Švici. Monarhisti se shajajo redno vsak petek v palači grofa Berchtolda Teh sestankov se udeležujejo bivši ministri Hussarek, general Schoenborn, bivši finančni minister Leth, bivši ministrski predsednik Clam-Martinic, častniki, veleindustriji itd. Zarotniki imajo na razpolago 22 milijonov kron. Najzanimiveje na stvari je dejstvo, da se v tej družbi nahaja tudi bivši deželni glavar kranjski in vodja slovenske radikalne stranke dr. Ivan Šuštaršič, ki je še vedno v stalnih stikih s svojimi zaupniki v domovini.

O komunizmu med primorskim učiteljstvom

Prišlo so bile v javnost vesti, da je pretežna večina slovenskega učiteljstva v Primorju pristopila h komunizmu. "Učiteljski List" piše na to: "Naše učiteljstvo ne more celotno prestopiti v nobeno politično stranko, ker ni politično, ampak strokovno organizirano in ako bi bilo politično organizirano, bi ta organizacija ne bila samo komunistična. Kar imenujejo komunizem učiteljstva, je le organizirano vprašanje učiteljstva v boju za njegove gnotne in moralne cilje. Delavska zbornica, v kateri učiteljstvo prisiljeno vstopiti, ni komunizem in ne komunistična stranka, ampak je zveza vseh o. tih stanov, ki mislijo, da si z medsebojno podporo pribore življenja vrednejšo eksistenco. Naše učiteljstvo nima izbire, druge opore nima, na katero bi se naslonilo. Naši učitelji, ki stoje danes pred vprašanjem vstopa v Delavsko zbornico, so ostali možko na svojih mestih v težkih narodnih dneh in jih niso zapustili kakor miši potapljačje ladje. Zato nimamo niti najmanjšega povišanja, dvomit o tem, da bi utegnili storiti kaj takega, česar bi ne mogli opravičevati pred svojo vestjo niti pred zgodovino. Na zborovanju goriškega okrajnega učiteljskega društva se je za predlog pristopa v "Delavsko zbornico" dvignilo 28 rok, proti jih je bilo 12. Na prihodnjem zborovanju bo gotovo 95 odstotkov goriškega učiteljstva glasovalo za načelo razrednega boja. Tako pojasnilo daje omenjeni list, ki med drugimi priznava, da tvorijo večino članov v "Delavski zbornici" komunisti.

Jugoslavia irredenta.

IZ JAVNEGA SHODA POLITIČNEGA DRUŠTVA "EDINOST" PRI SV. LUCIJI V NEDELJO DNE 30. MAJNIKA.

Politični shod društva "Edinosti" se je vršil zaradi dežja v šoli. Udeležencev je bilo nad 300, a bi jih bilo došlo gotovo tudi nad tisoč, če bi jih ne bil dobrodejni dež zadržal. Prišli so od vseh okoliških vasi, zlasti iz krajev, ki so porušeni. Shod je uspel nepričakovano dobro, navdušenje na njem je bilo velikansko. Iz Trsta sta bila došla dr. Vilfan in dr. Slavik, iz Gorice dr. Podgornik, iz Tolmina msgr. Rojce in drugi. Po iskrenem dr. Vilfanovem pozdravu je govoril najprej Jožef Abram, župnik pri Sv. Luciji, in sicer o gospodarskih zadevah. Pečal se je zlasti z obnovitvijo naših domov in o perečem vprašanju, kdo bo plačal zgradbe, ako ne bo vojne odškodnine, oziroma kdo bo plačal razliko med dejanskimi gradbenimi stroški in ted vojno odškodnino. Dr. Podgornik je nato obširno govoril o našem šolskem vprašanju in sploh o vprašanju jezikovnem in kulturnem v naši deželi. Debate o tem sta se udeležila z velikim uspehom msgr. Rojce in vikar Bele s Ponikvi. Vse stavljene resolucije so bile sprejete z vihranim odobravanjem. Prinašamo v glavnih mislih najprej govor župnika Abram iz Sv. Lucije. Važno so naloge današnjega shoda. Gospodarske razmere se tako silno naglo razvijajo, razpletajo in zopet zapletajo, da nam treba z odprtimi in pozornimi očmi zasledovati jih in študirati, ako se nečemo zaleteti in si pri tem glavo razbiti — gospodarsko uničiti. Nočemo biti igračka v krutih rokah razmer, imamo um, imamo voljo, da jih skušamo kot hudournik uravnati in čim bolj mogoče preprečiti škodo. Naši porušeni domovi se imajo zopet zgraditi! Kdo naj jih zgradi? Mi gotovo ne, ker jih ne moremo iz svojih moči in ker nismo dolžni tega storiti ter nismo zakrivali porušenj. Pol Evrope je drvelo čez naše zemlje in jo pustilo. Po naših glavah so hodili, gospodarili so po naši zemlji ter naših domovih, kakor so hoteli, izpremenili so svetlo dom v puščavo. Naša sreča so ječala bolečine, jezik je moral molčati. Omele je grom topov, nevihta je poglegla. Kaj je prišlo za njo? Solnce! Vidimo in čutimo živo! Mirovni konferenci oziroma prizadežitvam državam je na tem, da se stopenijo in uničene dežele spet obnovi. Kdo ima poravnati te račune, ne vemo. Moral bi jih, kdor je kriv vojne, mi ne. Govoré o vojni odškodnini, a še to eventualni — morebitni. Zadnje dni je uveljavljen zakon tudi za našo deželo, da se plača za odškodnino 4,5-krat cenjeno škodo po predvojnih cenah. Nekateri posestniki popravljajo sami. Vprašamo pa: kako pa naj obnovi svoje domove s to odškodnino, ko so danes delavci in

gradivo, material do in tudi čez 10krat dražji nego pred vojno? Kdo povrne posestnikom za ostalih 6 in še več delov izdatkov? Zahtevamo od prizadetih oblastij, da pokrijejo ne le 4,5 škode, ampak vse stroške, kolikor jih je! Pravico zahtevamo! Največ obnov so izvršili vojaški ženijski oddelki, zdaj pa civilni, same ali potom raznih podjetnikov. Da ne rečemo naravnost sumljiv, pač pa se nam je čudno zdelo postopanje teh oblasti že o početku. Dajali so nam mesto prave, jasne pogodbe: posestnikom nekaj reverz. Posestnik izroči v popravilo oziroma zgradbo hišo ženijskemu oddelku ter mu prepusti pravico do eventualne, morebitne vojne odškodnine, da z njo poravnava svoje izdatke. Ljudem ni bila nikdar ljubša ta nejasnost. Izrečno so zahtevali, da se naj postavi v pogodbo točka, "da se obnovi dom, kot je bil pred vojno, naj se ničesar ne dodaja oziroma preminja; da nikakor niso voljni doplačevati izrednih del itd." Pa zaman! Oblasti niso hotele sprejeti sploh nobene take točke v "pogodbo". Kmalu je završalo po deželi. Tuptam se je govorilo o nekih doplačilih na stavbe in o vknjižbah. Ti glasovi so prihajali celo iz ust uslužbencev Genia. Pa ko bi utegnili biti na tem kaj resnice! In polno jih je bilo, ki so hoteli ustaviti že pričetno delo, v par krajih je prišlo med posestniki in delavci-podjetniki celo do pretepa, drugi spet se obnavljajo in nočejo izpčeti v popravilo svojih stavb. Niso šale! Naj nas pa ta ali oni še toliko miri in tolazi, da ni nič na tem! Z resnico na dan! Okr. komisar je sam nujno zahteval pojasnila, a ga še ni prejel, čeprav so že pretekli tedni, od tedaj. Z resnico na dan! Mi imamo pravico zahtevati jasen odgovor! Takošen odgovor! Z resnico na dan! Imamo dovolj drugih skrbi in nadlog! In gre za naše biti in nebiti! Ako je cenjena škoda na poslojpu po predvojnih cenah na 20.000 lir, bi znašala eventualna vojna odškodnina 4,5krat toliko, to je 90.000 lir. Stroški zopetne zgradbe pa bi znašali naprimer 150.000 lir; kdo naj pokrije razliko 60.000 lir? Mari ubogi posestnik, ki je prišel vsled vojne ob vse? In ker ne more, naj se mari na to razliko izdatkov država vknjiži na stavbo? In ako splava po vodi vsak up na vojno odškodnino, naj se potem država vknjiži na hišo za vso svoto 150 tisoč lir? Kdo bi ji dal to pravico? Ali je to izrečeno v kaki pogodbi? V nobeni! Mnogi so že prišli k meni, k drugim tudi že gotovo, pa so mi dejali: "Ako bi se imelo kaj takega zgoditi, raje naj zopet vse podero, pa naj ostane groblja, gospodar hočem biti sam, neomejen, čeprav gospodar same groblje!" Prav, ima! Kdaj bi se pa mogel poplačati tak vknjižen dolg? Niti obresti takega dolga

ne! Suženj, večer suženj bi ostal na lastnem svetu, ali pa v doglednem času, kratkem času, pregnane iz lastnega doma, z lastne zemlje, brez vsake lastne krivde, berač! Ohranimo mirno kri! Razmotrivajmo to stvar mirno, čeprav imamo dovolj vzroka, da bi se ogorčevali. Na mirovni konferenci, na katero sicer ne dá svet mnogo, se je govorilo, kot se spominjam, o tem, da se ustanovi mednarodni sklad, s pomočjo katerega se zopet zgradi ruševine. Kdo bi prispeval v ta sklad, ni nič gotovega, same premagane države, povzročiteljice vojne, gotovo ne, ker še drugih obveznosti ne bodo zmogle. Pa to vprašanje naš tudi dosti ne briga. Mi hočemo imeti le svoje nazaj, kar smo imeli pred vojno! Z vso resnostjo pa smemo povzdigniti svoj glas ter vprašati vodilne in odgovorne činitele, to je sedanjo vlado: Ali ni dolžnost vlade, da sama od sebe, nepozvana, pojasni to toliko življeno vprašanje obnove? Ali ni njena dolžnost paziti na to, da se ubogemu ljudstvu predloži jasna, čista pogodba obnove poslojpi? In ako bi imeli posestniki kaj doplačevati, ali ni njena dolžnost, reči jasno: Hišo, hlev ti zopet zgradimo, ako hočeš, vendar vedi, da na tvoj račun, ako ne bo nič vojne odškodnine! Da boš moral sam doplačati razliko med vojno odškodnino in večjimi stroški obnove! Vedi, da boš moral od dolžnih svet plačevati obresti, ako jih sam brž ne poravnas! Da se na dolg vknjižimo itd. To bi bilo pravično, pošteno, vestno! In nihče bi ne pustil popravljati! Zakaj pa vlada tega ne stori, tako ne govori! In ako ne bo treba nikomur sploh nič doplačevati, kakor trdijo nekateri uradniki, zakaj pa tega odkrito ne pove in zakaj pušči, da se ubogo ljudstvo po nepotrebnosti razburja? Mi hočemo in zahtevamo takojšnjih pojasnil! To zahtevamo tudi tisti, ki so sami soglasja gotovo tudi vsa dežela in vsi prizadeti kraji vseh zasedenih dežel, da tega nikdar ne priznamo. 1. Ker vlada nima zapisane in zanjamene te pravice v nobeni pogodbi; 2. ker so posestniki naprosto podpisali znani reverz v dobri veri, da njim ne bo treba nič doplačevati; 3. in ker bi bila to naravnost nezaslišana, gorostasna, v nebo vpijoča krivica, zasmeh vse civilizacije vsoga sveta, zasmeh vsakega človečanskega čuta in najprimitivnejših pojmov pravičnosti, da bi tisti, ki je le po krivdi drugih vse izgubil, bil po-

O pravicah Italije do velike vojne odškodnine

je govoril v Parizu na potu v Boulogne italijanski zunanji minister conte Sforza s sotrudnikom "Petit Journala". Minister je rekel: — Ako bi bili vi živeli zadnje čase v Italiji, kjer se tri dni v tednu ne je mesa, kjer je na mesto blagostanja nastopila beda vsled trajajočega vojnega stanja, bi razumeli, da je vprašanje odškodnine, ki bo v razpravi, za nas vitalnega pomena, 650.000 imamo mrtvih in vjetnikov; izmed zadnjih je okoli 50 odstotkov jetičnih po raznih mestih, ker so preveč trpeli po avstrijskih zaporih. Premog je po 800 lir, 30 milijard pa moramo izplačevati za pokojnine in podpore ter vojne odškodnine. Govorilo, da se Italija ne kesne, da je vstopila v vojno, ali misli pa tudi, da ima pravice, ki se morajo uveljaviti. Nekateri italijanski ministri govorijo neradi o mizeriji v Italiji, conte Sforza pa naslanja italijanske zahteve prav na mizerijo, ki vlada sedaj v Italiji. Te mizerije je največ krivo radanje vojnega stanja. Italija naj bi se bila pošteno sporazumela z Jugoslavijo in se pošteno umaknila z zasedenega ozemlja, pa bi bilo anogo manj pomanjkanja med italijanskim ljudstvom. Mizerija bo tako pa še vedno večja imponderala pa ne bo prav nič zveznikom pri razdelitvi odškodnine, ker je Italija svoje sedanje mizerije največ sama kriva. Še odkrito o obraz jej utegnemo to povedati.

vrhu se tepen in obsojen v trajno suženjsko!

Za begunce v Gorici.

Civilni komisariat goriski naznanja, kako je bil generalni civilni komisariat v Trstu določil, da občina Gorica ni odprto mesto za povrnitev beguncev. Da se za brani prihajanje beguncev iz drugih občin v Gorico, kjer najdemo lažje in bolj primerno bivališče, tako da to otežuje lastnim Goričanom povrnitev v mesto, zato določa civilni komisariat, da se s koncem majnika ustavijo begunske podpore vsem beguncem, ki so se začasno naselili v Gorici, ne da bi bili poprej dobili od civilne oblasti za to kako dovoljenje. Da se bo beguncem nadaljevalo izplačevanje podpore, se bodo morali izseliti v kraje, ki so od vlade proglašeni za odprte za povrnitev. Ta določba bo hudo udarila naše begunce, ki so v mestu za silo našli kak kotiček. Ker ta določba jim ustavlja begunsko podporo in jih obenem podi iz mesta. Ta določba nikakor ni hujna, ker tisoč in tisoč laških delavcev prihajajo v Gorico ter najdejo prostora, naš domač človek pa naj se jim umakne in naj gre ne ve kam! To je kruto!

Smrtna kosa.

V Hruševljah v Brdih je umrl Franc Zalatel, eden izmed onih redkih mož, ki so ob vsaki priliki znali pokazati svojo odločnost in kremenito značajnost. Narodna zavest je bila v njegovi hiši globoko vkoreninjena. S svojim mirnim in tihim značajem se je znal priljubiti vsem in zato je bil tudi obče čislani možak.

Italjan.-jugoslov. incident

Praga, 25. junija.

Praga stoji popolnoma pod vtišom sijanje in veličastne solkol-ske svečanosti. Vedno dohajajo novi gostje iz vseh evropskih držav. Tisočglava množica valovi po okrašenih cestah. Danes dopoldne so jugoslovenski gostje gledovali meso Prago. Ob pol 13. jih je predsednik čehoslovaške republike dr. Masaryk oficijalno sprejel na Hradčanih. Pri sprejemu so bili navzoči jugoslovenski poslanik v Pragi Hrinar, čehoslovaški poslanik v Beogradu Kalina, minister za trgovino dr. Ninčić, minister za prosveto Svetozar Pribečević, dalje zastopniki parlamenta, jugoslovenskih pokrajinskih vlad, šest novinarjev, Sokolov in različnih društev. Dr. Ninčić je pozdravil predsednika ddr. Masaryka s toplimi besedami in je poudarjal, da se morajo prisrčne vezi med jugoslovanskim in čehoslovaškim narodom v bodoče še ojačiti. Zato, kar se je doslej vršilo, ima velike zasluge predsednik dr. Masaryk, ki je deloval ne le za svobodo čehoslovaškega, temveč tudi jugoslovenskega naroda. Svoj govor je zaključil s trikratnim vzklikom predsedniku dr. Masaryku. Dr. Masaryk se je zahvalil v prisrčnih besedah in je poudarjal, da je vedno, v Rimu, v Švici in povsod deloval ne le za čehoslovaške, temveč tudi za jugoslovanski narod. Jugoslovanski interes mu bodo vedno pri sre. Nato je predsednik dr. Masaryk priredil cerele, h kateremu je bilo povabljenih kakih 60 oseb. Ob 16. je praški župan dr. Baxa sprejemal v Obecnemu domu zastopnike mest. D. Baxa je najprej pozdravil tuje goste v francosčini, nato pa zastopnike jugoslovanskih mest v srbo-hrvatščini. Govorili so različni zastopniki rancije, Anglije, Belgije in drugih držav. Pri govoru zastopnika iz mesta Rima je došlo do incidenta. Ko je namreč italijanski zastopnik v deklaratoričnih besedah poudarjal, da se je Italija vedno borila za svobodo vseh podjarmljenih narodov in da je držala svojo besedo, da so se vsi narodi osvobodili, kateri so to zaslužili, so jugoslovenski zastopniki demonstrativno in korporativno zapustili dvorano in se vrnili šele, ko je italijanski zastopnik svoj govor končal. V imenu Jugoslovenov je govoril še beograjski župan dr. Kosta Jovanović. Govoril je najprej v francosčini, se zahvalil za iskren sprejem in pozdravil bratsko čehoslovaško ljudstvo ter prestolno mesto Prago v imenu vsega jugoslovenskega naroda. Pozdravil je demonstrativno čehoslovaški narod v imenu ne le osvobojenih, nego tudi zasedenih jugoslovanskih ozemelj in je izrazil uverjenje, da bodo zasedena, podjarljena jugoslovenska ozemlja kmalu v svobodi združena z jugoslovensko očetnjavo. (Veliko odobravanje pri Jugoslovenih in Čehih.) Dalje je govoril v srbo-hrvatščini in prosil čehoslovaški narod, da sodeluje v boju za osvobojenje bratov v podjarjenih ozemljih, kot pride za to čas. Ob 18. je predsednik dr. Masaryk priredil na Hradčanih vrtno veselico za tuje goste. Jugoslovenski zastopniki so prišli korporativno. Vojska godba je svirala češke naprave in melodije. Zbor moravskih učiteljev je pel slovanske pesmi. Zvečer se bo vršil v Obecnemu domu oficijalen pozdrav, s čimer se je pravzaprav otvorila solkolska slavnost. Zvečer bo Vltava slavnostno razsvetljena, Jutri zjutraj pričakuje Praga tisoče in tisoče sokolskih društev in vseh slovanskih ozemlj. Navdušenje je repisno.

V Sv. Luciji je umrla gospodična Vida Vuga, stara 21 let.

Železniška nesreča v Trzinu.

Osební vlak, ki prihaja ponoči iz Trsta, je treščil v Trzinu (Monfalcone) v vlak, ki je stal na postaji ter vozil več nemških avstrijev nazaj v domovino. Sunek je bil velikanski, vozovi so se vzvalovili ter se razbili. Štiri osebe so bile mrtve (trije moški ter ena ženska) in 18 ranjenih, med njimi trije težko ranjeni. Vzrok je bil, ker je takrat vozil vlakovodja, ki je bil ravno prišel iz notranje Italije ter ni poznal ne terena in ne postaje, pa je privikal še ponoči vozil. Kaka neprevidnost! Saj vendar ljudje niso zato tukaj, da delajo vlakovodje z njimi vratolomne poskušnje!

Armenski otok.

(Piše A. M. Russell.)

Benetke, julija meseca. Zopet sem se odpeljal iz Benetk v Sam Lazaro. Tam plava v laguni samostan z armenskimi menihi, velikimi hodniki, dvoranami, refektoriji, kapelami in dragocenimi starimi knjigami. Tam je videti starčke, dolgožive, v odtujeni celemu svetu. Za samostanom pa se steza vrt, obdan od zidu.

II.

Za pogosto preje sem bil tam. Medtem pa se je na svetu marsikaj izpremenilo in tudi v Benetkah, tem mramornatem in bisernem mestu.

V palači dožev niso bile slike še na stenah. Ravno kar so jih zopet prevajali iz skrivališč. Veliki čas je ustvaril dolžnost, da se spravi v kleti plemenitejša dela človeških rok. Zdi se človeku kot da se jim je hotelo prihraniti neki gotovi prizor. Čudapolni Paradiž Tintoretta je bil še vedno skrit.

Krasna steklena okna v ponosni cerkvi San Giovanni e Paolo so razbita na kosce. Stropne slikarje Tiepolaso so razbile granate, toliko in toliko centimetrov široke.

Ko pa sem obiskal krasno cerkev Santa Maria Formosa, sem našel le še stene. Notranost je bila izpremenjena v razvaline.

III.

Pred kratkim sem čital v neki italijanski vasi lepak ob priliki volitev v občinski zastop: Guerra a chi hanno voluto la guerra. (Vojno nimam ki so hoteli vojno.)

To je zelo razveseljiva in pametna beseda. To bi moralo biti geslo vseh narodov. Vojno vsem, ki hočejo vojno.

IV.

Armenceem je prinesel sklep miru republiki. Obdajani od sovražev, ki tako pogosto obdaja pametne, sramočeni na blazen način kot je usoda vseh duševno višje stoječih in trpinčenih, mučeni, izstradani od divjakov. To je bil dozdaj usoda armenskega naroda. Nekaj posebnega mora brez dvojne tičati v njem.

Tako sem se odpeljal proti San Lazaro. Solnce krasnega popoldneva je osvetljevalo gondolo, v kateri sem se vozil.

V.

Hočem vas seznaniti s patrom, ki se peča s političnimi vprašanji. — mi je rekel eden izmed superiorjev. Po kratkem času se je vrnil s srednje visokim menihom s črno brado in temnimi, pametnimi očmi. Na njegovem obrazu je ležala prijazna resnost.

Bil je to pater Avkjer, ki je na svojih diplomatskih potovanjih v pričetku vojne prišel tudi v Nemčijo ter šel k Erzbergerju. Pater je govoril z njim o strašnih masakrih med Armenci. Erzberger je rekel, da bo storil svoje najboljšo, — a nato je pisal, da so poročila o teh masakrih pretirana.

Kljub temu pa niso bila pretirana. Ni bila Nemčija, ki je trpela smrtiljivo gnulobu Turčije, temveč nemški militarizem. Čeprav mu je bilo žal, je pater Avkjer rekel, da niso nemški častniki le trpeli teh masakrov, temveč se jih celo dejanski vdeleževali. Zakaj? Ker se v vojni razvijajo najslabši instinkti človeka. Ta splošni nagon je v večji meri uplival kot pa kak političen razlog.

Razvetege pa je ležala velika krivda na nemški politiki. Glavni krivci je bil Wangenheim, nemški poslanik v Carigradu, — vsaj po mnenju armenskega patra. Mesto da bi Armence pridobili zase, so jih skušali izkoriščati z neke vrste prisilnim delom. Deportirali so jih v manj obdelane kraje, kjer ni bilo domače prebivalstvo sposobno za grajenje železnic.

VI.

Nemčija si je naprtila veliko krivdo radi Armence, — je rekel pater, — Masakri pred očmi nem-

Črnogorske homatije.

Bruno Hugo Starč.

V radosti, ki je napolnjevala naša srca ob posetu našega jugoslovanskega vladarja naše domovine nismo mislili na one dele našega jugoslovanskega vladarja naše domovine nismo mislili na one naše širne jugoslovanske zemlje, kjer kipe srca podanikov tako kot pri nas do svojega vladarja, kralja visočanstva regenta Aleksandra, polna prave ljubezni, kjer pa ne morejo dati duška svojim vernim čutilom imajoč liki tlačena mora zavest, da živi nekje v Franciji njih prejšnji vladar — Nikola —, ki je v težkih urah omamljen po sovražnikovih nadah brezvestno zapustil svoj rod in svojo domovino, prepustivši ju bridki usodi, koje je bil največ sam kriv.

Nikola se še ni formelno odpovedal prestolu. Ni on toliko, ki stremi po izgubljeni kroni, kakor pa njega okolica, ki vidi s tem, da pride zopet do krmila, svoj spás v znani koruptni upravi, ki je bila začasa njegovega vladanja. Nikolo navdaja življenjska filozofija. Živel je v Parizu v hotelu Maurice, pozneje v Nici, sedaj v Rimu, iskajoč za stara leta udobnega življenja. A ne tako njega okolica. Ta je, ki — vsekakor z njegovim denarjem — subverzivno dela in ruje prot ujedinenju vseh Jugoslovancev, ki skuša nam škodovati, kjer le more. Proti svojemu uverjenju neče priznati, da je ni sile na svetu, ki bi naše vezi, naše bratsko ujedinenje mogla razrušiti, ki bi mogla spodkopati skalni temelj, na katerem smo si zasnovali svoj dom, svoje torišče, svojo ujedinenje, prerajeno, iskreno ljubljeno domovino.

Ti izdajniki so delovali v tujini noč in dan. Njih imena kakor Popović iz Cetinja, Piamenac, Prija itd. treba ožigosati kot imena najostudnejših izdajcev — Efičajtov. Njih sredstva so podlost in denar. — Ni jih bilo sram, nekoč v Parizu napasti člana naše mirovne delegacije, ki se je krcal v nekem hotelu na Avenue Friedland v angleški družbi ter mu "prepovedati" nadaljni prihod v hotel, kjer biva, oni, in to zato, ker je v — srbski službi. Računali so slabo, ker ta član je bil Slovenec, ki se ni ustrašil jim dati zaslužene lekcije. — Priznati pa moramo, da se je kljub vsemu njih spretosti posrečilo, v časopisju najpogostejše naše države. Za časa mirne konferencie v Londonu pa se jim je posrečilo prepričati lorda Curzona, da so njih spletkarske nakane edino prave, tako da je imenovan eminentni politik faktično v angleškem parlamentu stavil predlog, da se naj reši ex offio črnogorsko vprašanje, dasi je za nas že zdavno rešeno, ker se je ves narod v Podgorici na veličastnem shodu izrekel za ujedinenje. Dotične debate so zlasti v angleškem časopisju vzbudil senzacijo ter mogo škodile našemu ugledu in delovanju.

Pred kratkim se je francosko časopisje zopet bavilo s črnogorskimi homatijami, ki jih zlasti ena Zveznih držav smotreno podpira. Za našo domovino nad vse zaslužni, pravcati prvobojnik za jugoslovansko idejo, bivši francoski diplomat g. Avgust Gauvain, ki je v "Journal des Debats" se prvi neustrašeno zavzel za jugoslovansko stvar, — (med tem, ko je vse drugo časopisje — pod pritiskom znane ententne sile — odkrito pisalo proti našim idejam in stremljenjem ter zapiralo vrata za najnedolžnejšo notico z naše strani) — je dne 18. junija senzacionalno ožigosal efičajtsko početje elementov kralja Nikole. Nafo mu je g. Prija, ki nikjer ni akreditiran in ki se naziva "charge des affaires", kojega čina noben diplomat ne pozna, poslal v uredništvo odprto pismo s prošnjo ponatiska, ki vsebuje, da to, kar je gospod Gauvain pisal, ne odgovarja resnici, da protesta v imenu črnogorskih patrijotov proti srbski okupaciji in srbskemu nasilju, da so Srbi požgali 5000 hiš Črnogorcev ter da so izdali 35.000.000 frankov v svrhu propagande proti Črnogorci.

Prekrasni odgovor gosp. Gauvaina v "Journal des Debats" podajam v dobesednem prevodu:

"Priobčujemo to pismo (g. Prlje), daleko ne radi tega, ker si lasti pravico do priobčitve, temveč, da napravimo konec pretencijam "dvora" Črnogore. Niveč kraljestva, in ne več kralja Črnogore. Niti kralj Nikola, niti država Črnogora niso omenjeni ne v mirovni pogodbi Versailleski, ne v onih, ki so sklenjene bile v St. Germainu, Neuillyu ali Trianonu-u. Noben francoski diplomat ni akreditiran pri kralju Nikoli. Belgrajsko ministristvo urejuje zadeve Črnogore, ki je bistveni del kraljestva Srbov, Hrvatov in Slovencev. Črnogorski poslanci so zastopani v parlamentu kraljevine SHS in v tem trenutku sodelujejo pri načrtih za konstituant. Kakor v drugih državah, je tudi v Črnogori dosti pristašev ideje popolne fuzije vseh različnih dežel novega kraljestva ter pristašev ideje sistema širše ali ožje avtonomije. Vsi poslanci so pa edini v streljenju, ostati ujedineni v jugoslovanski državi. Ta zavest je tako krepka, da se je kralj Nikola prošlo leto odločil odpovedati se formelno prestolu ter javno priznati kraljevino SHS. A bil je zadržan to izvršiti od ene aliiranih sil (dobro vemo od katere), ki je želela imeti v rokah sredstvo za presije na belgrajsko vladu. Sporadične male ustaje, o katerih govori gospod Prlje, češ, da so te "nadeloveška borba patrijotov", izvirajo iz istega razloga.

Odkar se je črnogorski "dvor" nastanil v Neuilly-u (predmestje Pariza), je tam dobival vedno podporo raznih zveznih držav. To je dejstvo, ki je ugotovljeno. Ex-kralj Nikola nima v Parizu ne ministra, ne charge des affaires. Ostaja pač neki charge des affaires (mednarodni diplomaciji nepoznani čin), s katerim ima francosko ministristvo za zunanje zadeve nekeke odnošaje, a to le kot ostanek spoštovanja za starega propalega kralja.

Umetnost bi bilo, da bi ta charge des affaires ne zlorabil te tolerance in gostoljublja, ki ga uživa v Franciji, s tem, da skuša blajiti in dolžiti častiljive francoske podanike. Ako gotovi Črnogorci nameravajo po zgledu gotovih Albancev delati v Parizu v njih svrhu propagando, se bodo naprosili iti drugam, ali pa se bodo poslali v Cetinje, kjer bodo imeli priliko razviti in pokazati vse svoje domoljubje."

Tako gospod Gauvain v "Journal des Debats". — Odkrita in moška beseda, ki je našla silni odmev v vsem svetovnem časopisju. Čestitamo gospodu A. Gauvainu k temu odločnemu nastopu. Slava neustrašenemu možu bistrega pogleda! Veselimo se sprejeti označene gospode črnogorske patrijote kakor pač zaslužijo. Pripravili jim bomo sprejem — primeren Efičajtom!

Carpentier je zopet v Parizu. Dempsey se ni hotel boriti v Franciji in Carpentier je storil isto v Ameriki.

VIII.

Šla sva skozi refektorij, kjer je neki star možček pripravljval krošnike za par sto patrov. Nato pa v sobo, kjer je nekoč stanoval Byron.

Nato sva prišla do nekaj balkaniranega: — bila je mumija iz Egipta, ki je že tisoč in petsto let pred časom, ko je hodil Krist po svetu, trdno spala. Polagoma sva odšla na vrt. Gondolijer je zabavljval. Rekel je, da je lačen in da se mu mudi domov. Odpeljal sem se nazaj in dan je umiral počasi, skoraj naopazno in vedno bolj je žarelo nebo ttr metalo svoj odsev na bajne Benetke, dom dožev in pozorišče velike umrlje gaive.

Spomini na preteklost

Skozi dolgo vrsto let se je zbirala v gostilni "Pri Zvezdi" v Gorici večerna družba slovenskih razumnikov. Bili so tu zastopani razni stanovi in razne starosti. Družba je tvorila svoj čas nekako središče slovenske mestne inteligence. Bilo je tu zabave, šale, dovtipa, petja, igre; pa tudi resna beseda se je pogostoma čula, zakaj razpravljala so se razna aktualna in neaktualna vprašanja. Meni je bila ta družba ne le ugodno razvedrilo, nego v mnogočem nekaka visoka škola.

Odlični član te družbe — ki se je pa bila po nastalem političnem razdorju leta 1898. precej zmanjšala — je bil tudi naš dični pesnik Simon Gregorčič. Kadarkoli je prišel iz svojega Tuskulana Gradišča v mesto, počastil je družbo in ko je kasneje stalno bival v Gorici, je skoraj vsak večer zahajal k "Zvezdi". Navadno je bil dobre volje, šaljiv in dovtipen; a znal je biti tudi sarkastičen in ostrih besed. Posebno dobra prijateljstva bila so z ožjim sorojakom profesorjem Ivančičem, ki ima sedaj vso pesnikovo literarno ostalino v oskrbi. Simona Gregorčiča in mnogoterega drugega člana te družbe ni več med živimi. Nekateri bivši družabniki so razkropljeni po svetu, a nekaj jih še živi v Gorici, kjer se pa drže bolj domačega kota. Nekdanjih lepih časov ni več, nekdanje zvezdine družbe ni več. Škoda!

O velikih šolskih počitnicah se je družba nekoliko skrčila, ker marsikdo je zapustil zaprašeno mesto ter se podal na deželo, v goriske gore, na Gorenjsko ali pa k morju. O počitnicah leta 1905. sem nesel jaz zdraviti svojo naduho — nič ne rečem, da je bila morda ista deloma posledica prijateljstva "Pri Zvezdi" — v nanovo odprto morskopolje — v Lignanu v Italiji. To kopalnišče je imelo divno obalo in je nudilo izborni kopel, drugega pa nič. Tu so bila samo tri poslopja: hotel, kopalnišča restavracija in hiša finančne straže, a ure dalec naokoli nobenega selišča. Dnevi dolgi, znanecv nič, zabave nikake. Pregovor pravi, da brezdelnost je začetek greha, in moj greh je bil — stihotvor, ki sem ga poslal pesniku Simonu Gregorčiču na razglednici. Glasil pa se je tako-le:

Poletna b'la krasna je noč,
Do sre k' ima čarobno moč.
Na morskem sem bregu sedel
Poslušal, kak' valčki šumel.
Prišepne mi satan, me moti:
Kar verzov se loti!
In satan res našel je osla,
Ki lotil se drznega posla:
Sem pilil, sem gladi, sem pucal,
Da te-le sem verze skrupcal.
Vrag vzemi vse takšne muhe,
Bog čuvaj me sitne naduhe!

Kako so mi pravili, je ta moj pesniški umotvor pokojnemu pesniku nekam hudo ugajal, saj se je baje prav od srca smejal. Poslal mi je tudi takoj odgovor na razglednici s sledečimi verzji:

Vas motil je satan?
Morda je pač res na Vas prežal.
Da rogal bi Vam se, zlohотно se režal:
A — satan od Vas bil sramotno je "frantan".

Zdaj Vi pa se njemu režite,
Ki take nam pesniške spletate kite.
Nov pevski odkril sem talent,
Najgloblji mu moj kompliment!

Presmeto sem se držal tisti čas. Saj sem se tudi lahko. Ni šala, tako priznanje od tako kompetentne strani! Za hip se je že začela moja domišljija z omanljivo sliko, kako zaslovi drugi goriski slavček, kako zaslovi po njem navno naše gore. Bilo je za hip, zakaj spomin na poročniške bolečine mojega pesniškega prvenca je deloval kakor mrzel curek na razgreto fantazijo in kljub priznanju mojega pesniškega talenta in klub omamni sliki o slavi, ki bi me imela čakati, moral sem ostati zvest le želji, ki sem jo izrazil v zadnjih dveh verzih svoje pesnitve. Jaz le obžalujem, da se je naš slavni pevec na meni tako korenito smotil. Škoda!

ROJAKI NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA". NAJVEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V AMERIKI.

Severova zdravila vzdržujejo zdravje v družinah.

Natresite ga v svoje čevlje.

Da dosežete za svoje boleče, izgoče in srbeče noge zaželen komfort, in da ustavite neprijetno potenje in dub, ki nastaja iz tega, natresite v svoje čevlje in nogavice

Severa's Foot Powder

(Severov Prašek za noge). Ta prašek pomaga, če vas bole noge, sudi vlagu in drži vaše noge suhe in v komfortu. Dobiite ga pri vašem lekarju. Cena 25c in 50c davka.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

Giolitti za neodvisnost Albanije

Min. predsednik Giolitti je imel glede Albanije nastopni govor. Predpostavljam, da ne bomo poslali čet v Albanijo, ali to ne zadostuje. Mislim, da je umestno, ako spregovorimo odkrito o namenih Italije glede albanškega vprašanja, ki je za danes prvostvorne važnosti. V odnosajih z Avstrijo, ki je ogrožala neodvisnost Albanije, sem se držal teze, da Albanija ne sme biti ne avstrijska ne italijanska, marveč samostojna, povsem neodvisna. Dandanašnji oblegajo Albanijo sosednji narodi, vsak hoče en kos. V sled tega vprašanja ni več tako priprosto kakor nekdanj. Mi pa se držimo tega, da bodi IAbanija povsem neodvisna. Govorjal sem že ob drugi priliki, da treba se povsem odreči protektoratu ali mandatu za Albanijo. Albanija mora biti neodvisna. — Glede Valone povdarjam, da je Valona strateška točka, ki bi bila velika in vedna nevarnost za Italijo, ako bi jo zasedla država, sovražna Italiji. Albanija dandanašnji ne more braniti Valone proti nikaki državi, ki ima le količikaj pomorske sile. Albanija nima nobene ladje in nobene zmožnosti za tako obrambo. Zato ne moremo zapustiti Valone, ne da bi bili gotovi, da je ne zasede kaka država, ki bi se je posluževala v našo škodo. Kadar bo Albanija tako konsolidirana in organizirana, da bo mogla jamčiti, da Valone ne more zasesti kaka druga sila, takrat bo mogoče govoriti o sporazumu z Albanijo tudi v vprašanju Valone.

NAZNANILLO IN PRIPOROČILO

Rojakom naznanjamo, da potuje po državi Illinois naš rojak

GEORGE WALEITCH, ki je pooblaščen pobirati naročnino za Glas Naroda in izdajati pravovredna potrdila. Prosimo rojake, da mu gredo na roke in ga priporočamo. Za naklonjenost se vam že vnaprej zahvaljujemo.

Upravništvo Glas Naroda.

Zastopniki "Glas Naroda"

kateri so pooblaščen pobirati naročnino za dnevnik "Glas Naroda". Vsak zastopnik izda potrdilo za svoto, katero je prejel in jih rojakom priporočamo.

Naročnina za "Glas Naroda" je: Za celo leto \$5.00; za pol leta \$3.00; za štiri mesece \$2.00; za štiri leta \$15.00.

San Francisco, Cal.: Jacob Lovisa.
Denver, Colo.:
Pittsburgh, Pa.:
St. Louis, Mo.:
Youngstown, Ohio:
Forest City, Pa.:
Mat. Kamin.
Farrell, Pa.:
Anton Valenčič.
Imperial, Pa.:
Valentine Petermel.
Greensburg, Pa.:
Frank Novak.
Johnstown, Pa.:
Frank Garenja in John Polanc.
Luzerne, Pa.:
Anton Osoinik.
Manor, Pa.:
Frank Demšar.
Moon Run, Pa.:
Frank Maček in Frank Podmilšek.
Pittsburgh, Pa.:
U. Jakobich, Z. Jakšo, Mat. Klarič in I. Magister.
Ralphston, Pa.:
Martin Korczach.
Reading, Pa.:
J. Pezdir.
Steelton, Pa.:
Anton Hec.
Turtle Creek, Pa.:
Frank Schiffrer.
West Newton, Pa.:
Joseph Jovan.
White Valley, Pa.:
Jurij Freylich.
Willock, Pa.:
J. Peternell.
Black Diamond, Wash.:
G. J. Porenta.
Coketon, W. Va.:
Frank Kocian.
Thomas, W. Va.:
A. Korenčan.
Milwaukee, Wis.:
Adolf Mantel in Joep Trutnau.
Sheboygan, Wis.:
John Stampfel in H. Svetlin.
West Allis, Wis.:
Frank Skok.
Rock Springs, Wyo.:
Louis Trutnau in A. Trutnau.

Tragedija življenja.

Dane Danilo Cerar. (New York, N. Y.)

Polagoma je zastrla noč svoja temna krila po krvavih skalnatih brdih, kjer so se odigravale preko dneva tragedije narodov, tragedije življenja.

Jasna je bila ta noč, a mrzla kakor led. Zabotelo se mi je, po domu, misli so mi plavale na mojo mater, ki je daleč, daleč od mene. Bog ve, ali mi bo dana prilika, da je še enkrat vidim, da še enkrat objamem njo, ki sem jo toliko ljubil. Polagoma sem zaspal na prostem brdu pod neko dolbino in zasnanj v krogu svojih ljudi, zasnanj sladki sen o svoji mladosti in pozabil vse gorje te tragedije človečanstva, ki noče brzdati svoje strasti, temveč napenja vse sile, da uniči vse ono, kar je ustvarila človeška roka z umom in pridnostjo.

Nikjer miru, nikjer počitka, razpršen je sen, sladki sen preteklih dni.

Zabučalo je visoko v zraku, sikalo je nad našimi glavami in v hipu se stresle zemlja. Nedaleč od nas meče puh smrti svoje delo uničevanja. Visoko se je dvignil dim z izstrelki v zrak in pada ob vzklilih muke in trpljenja človečanstva, ki ni zakrivilo drugega, nego da je poljubilo zakon pravice, ki te zasmejuje in zakon ljubezni, ki te zaničuje.

A prestali smo to in prišel je čas našega dela. Pozabili in utišali smo se ob našem trpljenju, vstajali smo drug za drugim. Tiho, komaj slišno, šepnem svojim ljudem: "Pojdimo".

Napetili smo se preko brda, plazili se zdaj kot kače, zdaj spet skokoma prešli steze, stiskajoč v zobeh ostro nabrušene nože. Danes vračamo kri za kri.

"Stoj!" Tiho, komaj slišno šepnem — in obstali smo sredi pečene brda. Odpočili smo se in zili vase vsa vsebino naših steklenic. Rum in nekako vino, vse obenem. Naša popotnica nas je omamila. Ah, ta strup, ki zaničuje življenje in daje opojnost savršstva in strast po krvi.

"Dalje!" — kriknem poln besa, in že se nas vije liki kačam mala četa, dalje, dalje vrh brda, da opravimo ono, kar so nam ukazali. Da, tako so nas učili: "Kri, kri bo rodila življenje ali pa dala smrt!"

Krčevito stiskamo nabrušene nože v zobeh, roke drhte in mečejo simbol smrti. Te male mične igrače bruhajo pred nami, razdirajo vse, jok in stok pa odmevata po celnem brdu. Mi pa tišje in tišje klonemo glave, plazimo se dalje in dalje, ne mence se za sikanje nad našimi glavami. Dvigamo se ponovno roke. Vrgli smo igrače; nas pa objemlja sikanje strojnje, sikanje izstrelkov, a nič nas ne zadrukuje, le naprej in naprej. Za hip se vstavimo. Potem dvignem roko, urnobesni "ura" in v skoku smo v jarku.

Zapeli smo noči svojo pesem. Tišje in tišje nam je postajalo krog srea, krik in vik nas je vspebujal, zaganjali smo se drug v drugega in počel se je prvi pokol. Noži so trgali obleko, trgali telesa in kri je brizgala krog nas. Za hip so se dvigale roke, noži so padali iz njih, boječe in proseče so nas zrl obrazi. Malo jih je bilo. Kakor da bi se vzdramili iz spanja. Ne spominjam se in nikdar se nisem mogel spominjati, kako se je končalo.

Onemogli obrzi so bili okoli mene motni, opijanjeni z izbuljenimi očmi. To so moji ljudje. Vsi so, zadovoljen povsem glavo in pogled mi s strahom obvisi na tleh. Raztelesen človek, kri napaja njegovo oblačilo, rdeča kakor škrlat je ta kri. Odrvenel sem za čas, potem pa obrnil pogled. Delo morije je našlo tu svoje začočenje.

Svitljeje in svitljeje je postajalo obzorje, in prišli so drugi za nami, mi pa smo odhajali zopet nazaj na novo bivališče, da se odpočijemo.

Med dvema brdoma v tihi in senčnati dolinici smo se vstavili, tu je naš novi dom za danes. Jutri morda tudi za vedno, kdo ve.

Pačani je vstajala zarja, počasi kot da bi se bila zatrti strahote, postala in veljavi.

ki jih je napravila noč. Vse tiho, vse spi. Nekateri navadno, nekateri smrtno spanje. Za kupom mrtvecev se nekaj zgame.

Pristopim in pogledam, V krvi je klečal vojak blaznega pogleda in tresočih, k molitvi sklenjenih rok.

Komaj slišno so šepetale njegove ustnice:

"Mati naša, kraljica strelnega jarka, usmili se nas!"

Gledal je, a ni videl, živel je, a ne živel je, vedel, da živi.

"Mati naša, kraljica strelnega jarka!" so šepetale njegove ustnice in govorile njegove blazne oči.

Tako strašno mi je bilo pri srcu, da sem se stresel kot klas v vetru, padel na kolena, zaihtel proti nebu, proti škrlatasti zarji in jokal kot otrok.

Jokal sem, molil in klet.

Med moje molitve in kletvice so se pa mešali vzkliki blazno se režečega:

"Mati naša, kraljica strelnega jarka..."

A. Gauvain o jadranskem vprašanju

Glavni urednik "Journal des Debats" A. Gauvain je priobčil v svojem listu članek o jadranskem vprašanju z ezinom na Giolittijevo vlado. V članku pravi med drugim: Italijani vidijo rešitev same še v starem diktatorju Giolittiju. Vse vesti, ki prihajajo iz notranjosti, Albanije in Tripolisa, akcentirajo ta občutek. Človek ostri pred tako zaslepljenostjo. V času, ko uhajajo vaje iz rok vlade, ko stražniki in upori preprečujejo pošiljanje čet in municije, ko se širijo agrarni nemiri in ko je vlada brez moči proti kršenju imperijalističnega klika, da se matira Jugoslavija. Kombinacija za rešitev jadranskega vprašanja, ki danes prevladuje v teh krogih, gre za tem, da se prekinejo zveze z belgradskim kabinetom in da se obdržijo oni jadranski kraji, ki se nahajajo onstran demarkacijske (Wilsonove) črte z Reko vred.

Giolitti čaka, da pridejo Jugoslavlani pred njega in da kapitulirajo. Ta račun pa ne upošteva gotovih bistvenih elementov problema. Predvsem je to ozemlje odvisno od vselr zaveznikov in ne samo od enega. Potem so italjanske čete zasedle Reko potom prevare in tako prelomile dano besedo. Končno pa premirja niti ni več, ker so zavezanci iz Italije in Jugoslavijo vred podpisali mirovno pogodbo z Avstrijo in Madžarsko. Res, italjanska vlada lahko odloži ratifikacijo miru z Madžarsko in da na podlagi neke točke premirja od 3. novembra 1918 ostanejo v veljavi gotove dispozicije v toliko, v kolikor niso nasprotne z že sklenjenimi ustanovami. Toda kako naj de facto obstoji stanje premirja po razglasitvi mirovnega stanja. Kako naj se še nadalje ovira ves pomorski promet Dalmacije, Hrvatske in Slovenije? Ako namerava rimski kabinet na podlagi neke jalove klavzule št. germainskih in triannonskih dogovorov še nadalje obdržati stanje premirja napram Jugoslaviji, si bo nabral kapital sovražstva, ki ga bo zrušil. Strmoglavl padajo in anarhijo, ker bo zgodovinski demobilizacije vsled vojaške okupacije izpraznila državne blagajne in izzvala obupanje ljudstva. Rešitev jadranskega spora se more najti v častnem sporazumu, osnovanem na želji trajnih prijateljskih zvez med obema narodoma.

Italijani proti sokolskemu zletu v Pragi.

Iz Sušaka poročajo: Poveljnik karabinjerjev na Sušaku poročnik Marzelli, je prepovedal potovanje Sokolov iz okupiranih pokrajin v Prago. Kljub intervencijam češkoslovaškega konzula je prepoved ostala in veljavi.

O alkoholizmu

Številke govore! Na Kranjskem se je že pred vojno izpilo za 40 milijonov opojnih pijač na leto, medtem ko je ves zemljiški davek znašal 3 milijone kron. Vsi Slovenci skupaj so izdali za alkohol (to je 5 milijonov litrov žganja in 13 milijonov litrov vina) v enem letu 100 milijonov kron, to pride na osebo 60 kron. Koliko kmečkih posestev bi se moderno urenilo, koliko sol in udobnih delavskih stanovanj bi se zidalo še pred vojno z eno desetino te svote! Za svoto, katero je izdalo delavstvo v 25 letih samo za žgane pijače v Sloveniji, bi na primer lahko kupili vsa tovarniška podjetja na Kranjskem.

V Sloveniji pride povprečno na vsakega človeka letno 3200 gramov koncentriranega 100 odstotnega alkohola, na celo deželo pa 1.626.500 kilogramov. Gotovo lepa svota! To je nekako 150 vagonov čistega strupa.

V znamenju časa! V palači de Danse v Berlinu, kjer se vrše največje zabave berlinske gospode, se popije vsako noč za 80.000 K penecih vin. V Berlinu tava vsak večer 3000 ljudi po cestah, ne vedo, kje bodo danes ali jutri spali.

Delavski društva na Finskem so izdala prepoved točenja opojnih pijač v društvenih prostorih. Istotako se točijo alkohola restavracije v poslopiju deželne zbornice, v finskem narodnem gledališču in velikem dijaškem domu.

Italija izvozi na leto povprečno za 90 milijonov frankov vina. Samo milanska občina zasluži pri izvozu vina 9—10 milijonov frankov na leto.

Republika Ecuador v Južni Ameriki izkazuje dosedaj največji konsum žganja na svetu. Poleg rednega vina igra glavno ulogo "fuertecio" (žganje). Kdor nima importiranega žganja, uživa "malerce" (rum iz sladkorne trsa), najubojnejši pa se poslužuje "chicha" pijače, narejene iz muškata. Naravno, da v mestih te dežele ne manjka pijancev ne podnevi ne ponoči.

Lokrijci so pod Zelenejem doleteli, da se kaznuje vsakdo, če je pil ne z vodo mečano vino. Celo bolnikom to ni bilo dovoljeno, če niso imeli zdravnikov odobrebe.

Pitak iz Metilene je izdal zakon, da mora oni, ki je v pijanosti storil zločin, trpeti dvojno kazen. Tudi Plato, Aristotel in Plutarh niso smatrali pijanosti za opravičujoči vzrok, temveč so se izražali, da je Pitakova določba prava zakonodajna modrost.

Bipičani so že vnaprej določili meje, kolikor vina se sme pri pojedinah in drugih prilikah zavzeti. Enako so Spartanci pili le skromne merice vina, pač pa so enkrat pošteno upijali svoje sužnje, da so na njih kazali otrokom nizkost pijanstva.

Rimski cenzor je smel izključiti senatorja vsled pijanosti iz senata in mu vzeti njegovega konja.

Pri Ateneh je veljalo za glavni zločin, če se je kaka oseba magistrala upijala. Kartazani so prepovedali upijanljive pijače oblastnikom, vzgojiteljem, vojakom in služabnikom.

Likurg iz Tracije je alkoholno zlo zgrabil pri korenini, ki je zapovedal posekati trte, vzgled, ki ga je leta 704. posnel tudi Terkul iz Bolgarije.

Kako je dandanašnji v Združenih državah, ve vsakdo.

"Goriška Straža" opominja:

Slovenci, Slovenke! Gre nam za tisoče življenj naših fantov in mož, ki vsako leto radi alkohola padejo v prezgodnji grob — gre za srečo in mir tisočih družin — gre za naše žene, ki trpe pod krutostjo pijače vdanih mož — gre za prihodnost mladega rodu — gre za obstoj stotin posestev in obrtnih podjetij — gre za milijone narodovega premoženja — gre za to, da se oprostimo stoletnih sramotnih okov alkoholizma, ki so glavne zapreke gospodarskega in kulturnega napredka našega naroda. Z zdravimi in treznimi možgani zrimo v svet; bol in teže življenja bomo bolj spoznali, a spoznali bomo tudi radost in velikost življenja, čisto in neskaljeno. Iz ljubezni do lastnih otrok, iz ljubezni do sobratov-trpinov se oprinimo vsi in brez razlike stanja in poklica važnega socialnega dela v boju proti alkoholizmu, da stavi na njega nova doba.

Dopis

Sheboygan, Wis.

Upam, da mi odstopite malo prostora v vašem listu, ker se le redko kdaj kaj sliši iz naše naselbine. Delavske razmere so take kod povsod drugod, toraj jih ni vredno opisavati.

Naši rojaki so se pričeli kar trumoma odpravljati v staro domovino. Ni ga tedna, da jih ne bi odpotovalo večje število iz naše naselbine. Vzroki so zato seveda različni, prvo neznanost draginja in nezadostne delavske plače. Drugič je veliko takih, ki imajo svoje drage okraj oceana. Ker so si tu v nekaj letih nekoliko prihranili, upajo v domovini na boljše bodočnost kot pa tu. Veliko je kriva seveda tudi prohibicija. Slovence navadno opravlja vsa težja dela, po trudo polnem delu pa tuddi ljubi izpiti čašo piva. Fantje in peclarji pa menda mislijo, da jim v domovini ne bo treba držati obljube in prisige, ki so jo napravili v tujini. Tako je prišlo, da se selijo tudi ti v domovino v nadi, da bodo tam imeli boljše čase vsaj jim ne bodo treba opravljeni sitnega dela pomivanja posode.

Zadnji teden je dospela v našo naselbino prva družina iz stare domovine iz Škofje Loke nad Ljubljano. Družina Kalan, ki obstoji iz petih oseb, Mati in tri hčere in en sin. Družina je potovala preko Trsta s parnikom Belvedere. Na vodi so bili 24 dni. V pristanišče v New Yorku jih niso pustili tri dni, ker je parnik plul pod italijansko zastavo. Italijani gotovo mislijo, da so Zdr. dr. slovensko Primorje. Družina Kalan pravi, da nobenemu rojaku ne priporoča, da bi potoval z italijanskimi parniki, ker osebo na parniku je vse italjansko in nesramno surovo napram slovenskim potnikom. Hrana tako slaba, da kdor nima za dosti denarja, da bi si kupoval jedila, je imela kupljen vozni listek 2. razreda. Kljub raznim protestom pa se je morala voziti v tretjem razredu. To menda samo zato, ker je slovenska.

Družina Kalan tudi pravi, da je veliko sitnosti za tistega, ki potuje v Ameriko. Vsaki mora iti osebno v Belgrad do ameriškega konzula. Za viziranje potnega lista jim računajo po dva dolarja. Voznja iz Ljubljane in nazaj pa stane dva tisoč kron. Razmere v domovini so sedaj malo boljše, to je, da se sedaj za denar lahko dobi, kar človek potrebuje, dočim tega ni bilo mogoče dobiti med vojno. Draginja pa je neznanost, tako da se v več slučajih lahko sedaj računja, kar je stalo pred vojno en krajcer stane sedaj eno krono. V večjih slučajih tudi več. Kila sladkorja stane 80 — 120 kron. Kila špeha 60 kron, navadni tobak 3 — 4 krone, boljši tobak 7 — 9 kron. Navadni delavci na kmetih zasluži na dan od 6 — 8 kron. Delavci pri elektrarni, katero graje sedaj v Škofji Loki zasluži 30 — 35 kron na dan.

V nedeljo dne 1. avgusta priredi odbor tukajšne Slovenske Farel izlet in veliki letni farni piknik z vsako vrstnimi zabavami in tako zvani Zeleni dolini. Rojakom je ta kraj dobro znan in priljubljen, zato je upati, da se rojaki te zabave v obilnem številu udeležijo in preživijo dan v prosti naravi v domači zabavi, katere je seveda najboljše. Zatorej ne pozabite priti v Zeleno dolino na ta dan. Se nekaj bi rad omenil, ako mi vi, urednik, tega ne odrižete z nabrušenimi škarpami, in to je: da bi nas ta dan naša vrla "Danica" zopet enkrat razveselila v prosti naravi s kako slovensko pesmico. Gospod urednik, pri vas v New Yorku imate, če se ne motim, "Slavca", pri nas pa imamo "Danico". Danica bi se lahko kosala s "Slavcem", zato jo imamo tudi kaj radi med seboj. Ako nevrjamate pa pridite tudi vi v Zeleno dolino prvega avgusta.

H. Svetlin.

Kaj je prepovedan sad?

Stavimo, da si vsakdo misli nekaj drugega. Prepovedan sad je ne, vsak sadež, ki raste, — vsprica sedanjih cen.

ljuno zavedno in odločno za našo in naših srečnejšo bodočnost, — kajti le trezen narod bo v moči, da zadosti vsem zahtevam, katere stavi na njega nova doba.

Ali Prebavite Kar Zavžite?

Ne kar zavžite, ampak kar prebavite, je blagodejno vašemu sistemu.

Dober, zdrav tek in pravilno delovanje probavnih organov bo rezultat, če vzamete

Severov Esorka

Dobro za ljudi, ki se ne morejo gibati. Zelo priporočljivo za slabotne in nežne osebe. Pravilna tonika za ostarele ljudi.

Cene 75c in 3c davka, ali \$1.50 in 6c davka.

Pri lekarjih ali pišite na

W. F. Severa Co. Cedar Rapids, Iowa

Italijani izgubljajo tudi v Tripolitani

Ista usoda, ki so je deležni Italijani v Albaniji, preganja njih imperijalizem tudi v Tripolitani. Položa se za Italijane slabša in Italijani se držijo še na nekaterih točkah na morskem obrežju in v mestu Tripolis. Domačini so prepodili italjanske posadke že iz vseh krajev notranje dežele, oboženi Arabi so ujeli že cele posadke italjanskih čet (posadka Sirte in Homs) in neprestano napadajo italjanske naselbine in jih zžigajo. Provincio Garijon so Italijani že popolnoma izpraznili. Poglavar domačinov, Kobar, je proglasil deželo za neodvisno. Italjanske čete Tripolisu zahtevajo nemudoma ojačenj, da začno lahko z ofenzivo, italjanski socijalisti pa se protivijo vsaki novi vojni, naj si bo v Tripolisu ali v Albaniji, in odločno delujejo proti domačemu imperijalizmu z agitacijo med ljudstvom in vojaštvom, pozivajo ga, da ne prime več orožja v roke!

Tifus na Poljskem.

"Times" poroča, da je na Poljskem tifus-epidemija tako zelo razširjena, da je vsled tega ožročena celo vsa ostala Evropa. Tifus razsaja posebno v vzhodni Galiciji. Ljudje trumoma umirajo na tifus, na 150.000 prebivalcev pa pride le en sam zdravnik. Boj proti tej epidemiji trenutno teži koda tudi vojno stanje z Rusijo, kamor se je bolezen tudi že zanesla. Doselej je v Galiciji ameriški rdeči križ še največ storil za omejitev te epidemije. Posebno je bolezen razširjena v okraju Tarnopol. Po vsej Galiciji so šole zaprte, trgovina je ovrana, prebivalstvo strada živil in zdravil in je brez obleke.

Rad bi izvedel za naslov svojega brata FRANCETA ALEŠ, doma iz Podrečja pri Medvodah na Gorenjskem. Prosim ga, da mi oglasi on ali njegova soproga, oziroma prosim čitatelje Glasla Naroda, ako kateri ve za njegov naslov, da mi ga sporoči, za kar mu bom vedno hvaležen. — Jernej Aleš, Podrečje, pošta, Smlednik pri Medvodah, Slovenija, Jugoslavija. (24-26-7)

HARMONIKA NAPRODAJ.

Imam eno štirivrstno harmoniko Lubasovega izdelka. Je kakor nova, popolnoma v dobrem stanju, ker ni bila dosti rabljena. Dobil sem jo pa pred vojno. Prodaj jo radi pomanjkanja in bolezni. Kdo jo želi kupiti, naj piše ali se pa osebno oglasi. Naslov: John Sershen, Box 461, Claridge, Pa. (21-23-7)

OGLASI SE NAJ oni, ki je pisal prošnjo za gospo Terezijo Voglar. Upravištvo Glas Naroda. (23-24-7)

Kje je LORENZ FIK? Doma je iz Škofje Loke na Gorenjskem. V Ameriki je že 12 let in zadnja 4 leta se nahaja baje neki bolnišnici v Cincinnati, Ohio. Ako kdo kaj ve o njem, naj poroča jugoslovanskemu poslanstvu: Jugoslav Legation, 1339 Connecticut Avenue, Washington, D. C. (23-24-7)

Cunard Line

parnik na dva vijaka

"Pannonia"

odpije 28. AVGUSTA

Cena za tretji razred:

naravnost v Dubrovnik in Trst \$125.
naravnost v Napolj \$ 84.
vožnja do Trsta preko Napolja \$ 98.
in \$5.20 vojnega davka.

V vašem mestu ali bližini je lokalni agent.

Iščem brata ANDREJA HRIBLIJAN. Umrl so nam oče in mati, zato mu želim poročati podrobnosti in prošim, da se mi oglasi, ali pa če kdo ve zanj, da mi naznani njegov naslov. — Anica Hribljan, vas Tovuželj št. 6, pošta Sv. Vid nad Cirknico, Slovenija, Jugoslavija.

Anton in Cecilija Pirnat, slednja rojena Suša, doma iz Zagorja ob Savi, želita izvedeti za brata JOŽEFA in FRANKA ter sestro TEREZIJO SUŠA. Ako kateri rojakov ve za njihov naslov, naj mi blagovoli sporočiti če pa sami berejo ta oglaš, jih prosim, da se mi javijo. — Anthony Pirnat, R. R. 1, Box 36, No. 12, Eddyville, Iowa.

KRETANJE PARNIKOV

KEDAJ PREBLIŽNO ODPUJEJO IZ NEW YORKA.

PRES. WILSON	27. julija	—	Trst
LAFAYETTE	30. julija	—	Havre
NOORDAM	4. avgusta	—	Boulogne
LA SAVOIE	6. avgusta	—	Havre
PHILADELPHIA	7. avg.	—	Cherbourg
N. AMSTERDAM	10. avg.	—	Boulogne
ARGENTINA	12. avgusta	—	Trst
NEW YORK	14. avg.	—	Cherbourg
LA TOULRAINE	14. avgusta	—	Havre
RYNDAM	28. avg.	—	Havre
LA LORRAINE	20. avgusta	—	Havre
ROCHAMBEAU	21. avgusta	—	Havre
ST. PAUL	21. avg.	—	Cherbourg
LAFAYETTE	27. avgusta	—	Havre
ROTTERDAM	28. avg.	—	Boulogne
LA SAVOIE	3. sept.	—	Havre
PHILADELPHIA	4. sept.	—	Cherbourg
FRANCE	8. sept.	—	Havre
PRES. WILSON	14. sept.	—	Trst
BELVEDERE	21. sept.	—	Trst

Glede cen za vožnje naskle in vsa drugo pojasnila, obrnite se na tvrdko

FRANK SAKSER

82 Cortlandt St. New York

LLOYD SABAUDO

3 State Street New York
Prihodnje odpušnje iz New Yorka parnik na 2 vijaka S. S. "PISARO" 1. septembra
Izdajo se direktni vozni listki do vseh glavnih mest v Jugoslaviji. Brezplačno vino potnikom 3. razreda.

Cosulich črta

Direktno potovanje v Dubrovnik (Gravosa) in Trst.

PRES. WILSON 27. julija
ARGENTINA 12. avgusta

Potom listkov, izdanih za vse kraje v Jugoslaviji in Srbiji
Razkožne ugodnosti prvega, drugega in tretjega razreda
Potniki tretjega razreda dobivajo brezplačno vino.

PHELPS BROTHERS & CO.
Passenger Department
4 West Street New York

Potrebujemo nalagalecev premoga.

Največja majna v Upshur County, dobre življanske razmere, nizka najemnina, dobra ventilacija. Najboljši strop v deželi. Prostor je visok približno šest čevljev. Mi plačamo primerno več kot plačajo drugod. Mi nočemo Amerikancev. Če ste tujec in dober delavec lahko na tem prostoru zaslužite lep denar. Delo je vsak dan, kar je dovolj. Vsled naše tovarne za koks in velikih skladišč je naša majna v polnem obratovanju. Katoliški duhovnik služi v nedeljo mašo. Majna leži ob Coal and Coke železnici. Vprašajte pri:

C. T. GRIMU, Gen. Supt., Buckhannon River Coal Company, Adrian, W. Va.

HITRA POMOČ

Onačlost valed pretežkega dela, izčrpanost, okržali sklepi in mišice, slaboten hrbet, pretežajenje in izpahnenje, temu je lahko hitro od pomoči s takojšnjo uporabo

PAIN-EXPELLERJA

"Prijetelja v potrebi"

Družine, ki so enkrat spoznale njegovo zdravilno moč, ne bodo več brez njega. Samo en Pains-Expeller je, in v vaše varstvo je opremljen z našo tovarniško znamko

ŠIDROM

Če nima zavojček tovarniške znamke, ni pristen in ga zavrnite. \$5 in 70 centov v vseh lekarnah ali pa pri

F. AD. RICHTER & CO., 376-330 Broadway, New York

ANŽE PITOVI

ALI ZAVZETJE BASTILE.

(Nadaljevanje.)

Enajsto poglavje.

NOČ OD 5. NA 6. OKTOBER.

Charny in Gilbert sta šla po stopnjicah navzdol.

— V imenu kralja, — je rekel slednji.

— V imenu kraljice, — je rekel prvi.

Oba pa sta dostavila:

— Odprite vrata.

To povelje pa ni še bilo izpolnjeno, ko so predsednika narodne skupščine že pobili na tla na dvorišču ter ga pričeli teptati z nogami.

Na njegovi strani sta bili ranjeni dve ženski deputaciji.

Gilbert in Charny sta pobitela na dotično mesto.

Gilbert je hotel rešiti iz ljubezni do kraljstva Charny pa iz ljubezni do kraljice.

Kakodrhito so bila vrata odprta, so planile ženske na dvorišče. Vrgle so se sredi gard, v vrste vojakov flandrijskega polka. Prosile so, pretile in se prilizovale.

— Prostor, gospoda moja, za deputacijo, — je vzkliknil Gilbert. Vse vrste so se odprle, da spuste skozi predsednika in nesrečne ženske deputacije.

Obveščeni od Charny-ja je pričakoval kralj deputacijo v sobi, ki se je nahajala poleg kapele.

Mohrner naj bi govoril v imenu narodne skupščine.

Lujiza Chambry, miada prodajalka cvetk, pa naj bi govorila v imenu žensk.

Monier je izpregovoril par besed ter predstavil mlado deklico. Slednja je storila korak naprej, hotela pričeti z govorom, a mogla le reči:

— Kruha, gospod.

Onesveščena je padla na tla.

— Na pomoč, — je vzkliknil kralj, — na pomoč!

šavami.

Kraljica je prihitela ter ponudila kralju svojo steklenico z di-

— Madama, — je rekel Charny očita je proti kraljici.

Kraljica je obledela ter se umaknila v svoje sobe.

— Dajte pripraviti ekvipaže, — je rekla, — kajti kralj in jaz greva v Rambouillet.

Tekom tega časa je prišla mlada deklica zopet k zavesti. Ko je zapazila, da se nahaja v naročju kralja, je zakričala od strahu ter mu hotela poljubiti roko.

Kralj pa tega ni pustil.

— Lepo dete, — je rekel, — pustite, da vas poljubim. Tega ste vredna.

— O gospod, — je odvrnila deklica, — če ste tako dobri, potem dajte povelje.

— Kakšno povelje? — je vprašal kralj.

— Povelje, da se pripelje žito ter napravi konec lakoti.

— Dete moje, — je rekel kralj, — jaz sem pač pripravljel podpisati povelje, za katero prosite, a bojim se, da ne bo dosti pomagalo.

Kralj je sedel za mizo ter pričel pisati, ko mu je bilo čuti nenkrat posamezen strel ter nato precej živahno streljanje iz pušk.

Posamezni strel je oddal neki človek iz naroda, ter je razbil roko nekega poročnika gard v trenutku, ko je dvignil slednjo, da udari nekega vojaka, ki je skušal z golima rokama braniti žensko, ki je ležala za njim.

Na ta strel so oddale garde pet ali šest strelcev.

Dve kroglici sta zadeli. Ena ženska je padla mrtva na tla.

Drugo pa so odnesli, težko ranjeno.

Narod je odvrnil ogenj in dva gardista sta padla s konj.

V istem trenutku je bilo čuti klice: — Prostor, prostor! Bili so možje iz Saint Antoine, ki so vlekli s seboj tri topove. Postavili so jih ograji nasproti.

Na srečo pa je padel dež in premočeni smodnik se ni hotel uneti.

V istem trenutku je nekdo zašepetal Gilbertu v uho: — Gospod Lafayette prihaja ter je še pol milj od tu.

Gilbert je zamaš skušal dognati, kdo mu je prinesel to vest. Bile je dobra.

Ozrl se je torej ter videl konja brez gospodarja. Skočil je nanj ter odjahal v galopu v smeri proti Parizu.

Drugi konj brez jezdeca je hotel slediti prvemu. Komaj pa je napravil dvajset korakov, ko so ga že zadržali. Gilbert je izprva mislil, da ga hočejo zasledovati ter se ozrl nazaj.

Nikdo pa ni mislil na zasledovanje. Hoteli so gesti ter ubili konja.

Konj je padel in v naslednjem trenutku je bil razkosan na dvajset kosov.

Tekom tega časa so tudi kralju povedali, da prihaja gospod Lafayette.

Podpisal je Mounier-ju sprejem človeških pravic.

Podpisal je povelje, da pride žito.

S temi dekreti, o katerih so domnevali, da bodo pomirili razburjene duhove, si šli Maillard, Chambry in drugi s tisoč ženkami vred nazaj proti Parizu.

Pri prvih hišah mesta pa so srečali Lafayette-a, ki je vodil narodno gardo.

— Naj živi kralj, — jpe vzkliknil Maillard ter kazal dekreta.

— Kaj pa ste govorili o nevarnostih, ki prete njegovemu veličanstvu? — je vprašal Lafayette začuden Gilberta.

— Le pojdite general, — je rekel Gilbert. — Sami boste sodili.

Lafayette je odhitel.

Pri prvih udarcih bobnov, katere je bilo čuti v gradu, je čutil kralj, kako se je nekdo spoštljivo dotaknil njegove roke. Obrnil se je in videl je Andree.

— A, vi ste gospa Charny! — je rekely. — Kaj dela kraljica?

— Gospod, kraljica vas prosi, da se odpelujete in da ne pričakujete tukaj Parizanov. Na čelu svojih gard in vojakov flandrijskega polka boste lahko povsod skozi prišli.

— Ali je to vaše naznanje, gospod Charny?

— Da, veličanstvo, če morete obenem priti preko meje. Če ne, potem je boljše ostati tukaj.

Kralj je zmajal z glavo.

Ostalo je, ne raditega, ker je imel pogum, da ostane, temveč ker ni imel dosti moči, da bi bežal.

Zamrmal je čisto tiho: — Ubožni kralj.

Nato pa se je obrnil proti Andree:

— Recite kraljici, naj se sama odpelje.

(Dalje prihodnja.)

Koroške novice

Shod v Grebinskem Klostru.

Po predpoldanski božji službi se je vršil na samostanskem dvorišču jako lep shod. Govorniki so bili 4 in ljudstvo je z zanimanjem poslušalo do konca. Nadučitelj iz Pliberke je imel politični govor; na podlagi neštetihih dopisov iz raznih nemških časopisov je lahko dobil, da je v Avstriji neizogiben gospodarski pogin. Klosterski župnik pa je razlagal, ako hoče, Slovenci imeti slovenske duhovne, slovenske pridige, kršćanski nauk v svojem materinem jeziku, naj se odločijo za Jugoslavijo. Visokošolec Urbanc je imel jako navduševalen zgodovinski govor. Dolinar pa jako stvaren govor o agrarni reformi. Poslušali so bili vidno jako zadovoljni s tem shodom ter so se potem tiho pobrali domov, da bi bili zopet pričujoči pri predstavi narodne igre "Domen", ki se je vršila po blagoslovu v velikanski dvorani župnišča. Ta predstava je bila nekaj sijajnega na vse strani. Že obisk je imponiral, bilo je gotovo nad 400 gledalcev; jako častno so bili zastopani velikovski Slovenci. Igralo se je dovršeno, zato so z napetostjo čakali gledalci do konca; s pesmijo "Lepa naša domovina" se je končala ta kresna prireditev. Videli smo pri igri tudi nekaj ljudi, ki niso slovenskega prepričanja, pa tudi ti so z velikim zanimanjem sledili dolgi igri do konca. Videli so in mislili, kaj znajo ti dosedaj zahvalni Slovenci. Polni navdušenja so se igralci odločili, da se slične igre v Klostru večkrat priredijo. Slovan gre na dan!

jem domu v Št. Lovrencu na Dravskem polju.

Stalno vpokojen je Alojzij Um-lauf, župnik v Labudu.

Sv. birna se bo delila v raznih krajih jugoslovanske Koroške po končanem plebiscitu.

Iz Dobrle vasi. Naš starodavni samostan se je upravno odcetil od St. Pavla ter postal samostojen benediktinski priorat, ki so mu podrejena tudi posestva v Mariboru. Kot prvi prior deluje zelo uspešno in požrtvovalno Viljem Rožman, štajerski narodnjak.

Zbirka za koroške slov. dijake.

Za koroške dijake so po prizadevanju knezoškofa Mihaela Napotnika nabrali Mohorjani lavantinske škofije 2254 K 52 vin.

† NAZNANILO IN ZAHVALA.

Tem potom naznanjam, ki poznajo rojaka

PAVLA SMERDEL,

da je 11. julija umrl v starosti 71. let. Bolehal je že celih 6 let in pol in med tem časom ni mogel nič delati. Tukaj ni imel nobenega svojega, v starem kraju pa ženo in otroke. Ker je bil brez sredstev, smo tukajšnji rojaki darovali za dostojen pogreb. Izročili smo njegove ostanke materi zemlji 13. julija na tukajšnjem katoliškem pokopališču. Naj v miru počiva in lahka naj mu bo ameriška zemlja!

Iskrena hvala vsem, ki so mu kaj pomagali v življenju, kakor tudi darovalcem za pogrebne stroške.

John Suselj,

1204 S. Santa Fe Avenue, (21-24-7) Pueblo, Colo.

† NAZNANILO IN ZAHVALA.

Tužnim sreem naznanjamo tem potom znaneem in prijateljem, da je preminul naš ljubljani sinček oziroma brat

LOUIS

po teden trajajoči mučni boleznij pljučnici. Dne 15. julija je mirno v Gospodu zaspal v starosti 10. let in bil pokopan dne 17. julija na katoliškem pokopališču v Conemaugh, Pa.

Tem potom se vljudno zahvaljujemo vsem prijateljem, kateri so nas obiskali v času bolezni in smrti; posebno se zahvaljujemo svaku Franku Meserku in njegovi soprogi, bratu Ignaciju Spendalu ter Mr. Victor Navinseku za krasni sveči šopek cvetlic; nadalje se zahvalimo pogrebniku Martinu Baretniču za krasni zadnji spreved na mirovdvor.

Tebi, nepozabni sinko oziroma brat, naj bo lahka ameriška zemlja!

Zalujoci ostali:

John in Mary Spendal, stariši. Tony, August, Valentine in Ignace, bratje.

Mary, Theresa, Annie in Olga, sestre.

Conemaugh, Pa., 19. jul. 1920. (22-24-7)

SUHO GROZDJE

Importirano iz starega kraja

22 centov funt.

Boksa 50 funtov \$11.00

Posebne cene na veliko.

BALKAN IMPORTING CO

61-63 Catty Street

New York, N. Y.

pošilom pošljite \$3 v naprej.

DOCTOR LORENZ

EDINI SLOVENSKE GOVOREČI ZDRAVNIK

SPECIJALIST MOŠKIH BOLEZNI

644 Penn Ave PITTSBURGH, PA.

Moja stroka je zdravljenje akutnih in kroničnih bolezni. Jaz sam že zdravim nad 23 let ter imam skušnje v vseh boleznih in koš smam slovensko, zato vas morem popolnoma razumeti in spozna ti vašo bolezen, da vas ozdravim in vrnem moč in zdravje. Skozi 23 let sem pridobil posebno skušnjo pri ozdravljenju moških bolezni. Zato se morate popolnoma zanešati na mene, moja skri pa je, da vas popolnoma ozdravim. Ne odlašajte, ampak pridite čimprej.

Jaz ozdravim zadržane kri, mazanje in lise po telesu, botani v grlu, in padanje las, bolečine v kolenih, stare rane, živčne bolezni, očiščevanje, botani v mehurju, ledcah, jetrah in ledocu, rmanica, revmatizem, katar, zlato žila, oduha itd.

Uradno ure so: V ponedeljek, sredo in petek od 9. ure zjutraj do 5. popoldne. V torek, sredo in soboto od 9. ure zjutraj do 5. ure zvečer. Ob nedeljah pa do 5. ure popoldne.

PO POŠTI NE ZDRAVIM. PRIDEJE OSEBNO. NE POZABITE IME IN NASLOV.

Dr. LORENZ 644 Penn Ave. PITTSBURGH, PA.

Nekateri drugi zdravniki rabijo tolmache, da vas razumajo. Jaz znam hrvatsko in to starega kraja, zato vas lahko ozdravim, kar vas razumem.

ZASTAVE

VICTOR NAVINSEK, 331 Greave St., CONEMAUGH, PA.

Regalije in vse drutivne potrebščine. Garantirano doto in bla go. Izdeluje po smernih cenah vaš rojak

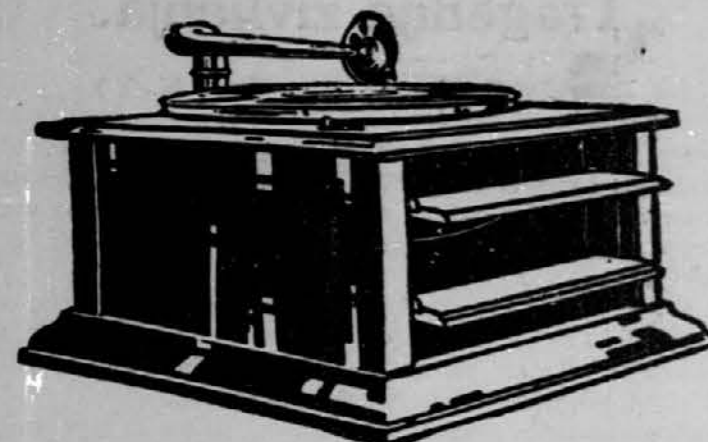

Mr. LOUIS ANDOLSEK,

bivši večletni upravnik Glas Naroda in zadnja leta uradnik pri naselniškem oddelku Združenih držav, namerava uporabiti svoj 10dnevni dopust v to, da obišče meseca julija rojake v Pennsylvaniji, kot zastopnik Glas Naroda. Pooblaščen je nabirati naročnino in oglašje ter ga rojakom kar najtopleje priporočamo.

Upravništvo Glasa Naroda.

WSS WSS WSS WSS WSS WSS

Najglasnejši pravi Columbia gramofon.

V zalogi jih imamo 450. Cena takega kakor ga vidite na sliki 32.50. Cena na dva peresa \$40.00. Poje glasno, da ga slišite na miljo daleč. Brez colnine ga lahko deseto vstari kralj. Prave Vaše Kranjske Columbia plošče je dobiti pri nas. Cenik pošljemo brezplačno. Naročite si edino le prvi glasni Columbia gramofon takoj, četler zaloga ne poide. Pošljemo ga prvi dan, ko dobimo Vaše naročilo. Ako ni resnica, kar Vam pišemo, Vam vrnemo denar.

Kar kupite od nas, ste sigurni, da je pravo in pošteno blago ter se ne boste kesali za svoj denar.

IVAN PAJK 21 MAIN STREET CONEMAUGH, PA.

Najstarejši in največji slov. dnevnik v Združ državah

"GLAS NARODA"

(Glasilo J. S. K. J.)

Novice iz vseh delov sveta, dopisi iz slovenskih naselbin, novice iz starega kraja, članki politični, gospodarski, izvirna poročila iz starega kraja, črtice, povesti, roman, šaljivo satirična kolona Peter Zgaga vsak dan razven nedelj in praznikov.

STANE:

Za vse leto	-	-	\$6.00
za pol leta	-	-	\$3.50
za mesto New York za vse leto	-	-	\$7.00

Najmodernejše vrejena TISKARNA

Vabila, okrožnice, plakati, kovert, pisemski papir itd.

Točno in po najnižjih cenah.

Slovenic Publishing Company, 82 Cortlandt Street, New York City.